

ROČNÍK LXVI

ÚNOR 2011 • ČÍSLO 02

HLAS

PRAVOSLAVÍ

CENA 24 Kč/1€

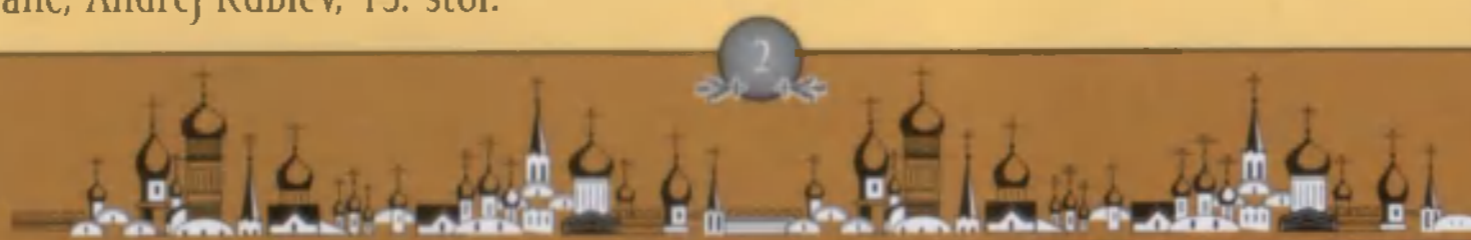

Z BOŽÍCH RUKOU, ÉLÍ, SŮL ZEMĚ,
KŘEŠŤANSKÁ PEDAGOGIKA

IKONA SVATKU – OBETOVÁNÍ PÁNĚ

Obětování Páně, Andrej Rublev, 15. stol.

EDITORIAL

OBSAH

EDITORIAL	3	ZE ŽIVOTA SVATÝCH	19
SLOVO METROPOLITY	5	ZPRÁVY ZE SVĚTA	20
STARÝ ZÁKON	7	RECENZE	22
DUCHOVNÍ ČTENÍ	8	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	24
HISTORIE	11	ZPRÁVY Z EKUMENY	28
CÍRKEV A SPOLEČNOST	14	POZVÁNKY	30
ZAMYŠLENÍ	16	PROGRAM METROPOLITY	31
NAD SLOVY EVANGELIA	17	PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE	32

KAIROS V ÚNORU

Tak se nám pozvolna prodlužují dny. Tmy a stínů pozvolna ubývá a do našich příbytků i srdcí vstupuje o trochu více světla, které tak velmi potřebujeme. Než se pochybovat o tom, že další rok Boží milosti je zde, ať bude jakýkoliv, je jasné, že bude kromě Boží vůle zejména na nás, jak jej prožijeme.

Bude na nás, zda a jak budeme chtít svoje nejbližší, bratry a sestry a všechny ostatní lidi potěšit a obdarovat, a bude opět jenom na nás, zda se pokusíme něco pěkného a užitečného s Boží pomocí v roce 2011 vytvořit, či ne. Bude na nás, zda někoho svým konáním a řečí ke svatě pravoslavné víře přivedeme, anebo zda její svou leností, špatným jednáním a třeba svojí pýchou a nafoukaností od svatě pravoslavné víry nadobro odradíme.

Bude zajisté také především na nás, zda se pokusíme něco udělat se svým životem a pokusíme se s Boží pomocí zbavit svých dosavadních zlozvyků, hříchů a vrtchů. Jakkoliv překvapivě tato prostá konstatování znějí, je a bude to i v budoucnu však opravdu z velké části NA NÁS, jak budou náš život, vztahy a společenství s ostatními lidmi i výsledky naší práce (vnitřní i vnější) nakonec vypadat a kam až s našim odhodláním v přiblížení se Bohu – k jeho dobroty a dokonalosti nakonec dojdeme.

Při uvědomění si těchto skutečností nejeden starší člověk, kdysi odchovaný pěti státi, možná zalapá po dechu. Kristova církev v níž nezdíka hledáme zá-

Z BOŽÍCH RUKOU

Orientovat se v dnešním světě není jednoduché. Žít v demokratické společnosti je velmi náročné. Většina z nás se snaží co nejlépe zajistit sebe a svoji rodinu. Ale nikdy se to úplně nepodaří, neboť nároky na dobrý život jsou stále větší. Jaké najít řešení?

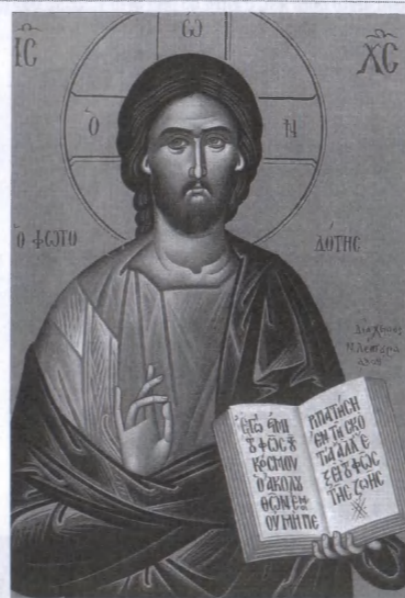
Jedno, pro většiny křesťana zásadní, nabízí evangelium podle sv. Matouše slovy: „Nepečujte o život svůj, co byste jedli a co pili, ani o tělo své, čím byste se odvíali.“ (Mt 6, 25) „Víc zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete.“ (Mt 6, 32)

Lidem tohoto světa se zdá, že tato cesta se podobá lacinému úniku z reality života. Proto volí opačnou cestu, cestu péče o potřebné a nezbytné pozemské statky, které jsou stále více a více nedostupnější. Takový člověk se trápí denně stejnými otázkami: co jíst, co pít a co si vzít na sebe? Aby všechno měl co nejjednodušší a nejlepší, pracuje od rána do večera. Většinu zbylého času věnuje shánění všeho toho potřebného. Rodina jej nevidí, a když vidí, stejně jsou jeho myšlenky jinde: v práci, v obchodě, směnárně nebo u přepočtu zisku.

Spatná, i když častá varianta takové cesty, je cesta podvodů a lži. Když se nedaří vydělat poctivě na všechno, co dnešní svět nabízí, jde se na to jinak. V Řecku, a o Řecku dnes často slyšíme, tomu říkají: „chytrá krádež“. U nás pro to máme slovo „tunel“. Kolik toho již dokázali naši „chytrí spoluobčané“ za posledních dvacet let „vytunelovat“? Jsou to miliardy. Tunelování u mnohých zastaví až soud a vězení. Avšak většina velkých i malých „tunelářů“ stále ve-sele chodí na svobodě.

Kam tyto cesty světa vedou? Jak ta první, kdy lidé udivení, bez oddechu, se stálými obavami shromažďují hmotné statky tak i ta druhá, na níž se krade, berou úplatky a „tuneluje“, nikdy nepřinese trvalou radost. I když lidé získají obrovský majetek a velké peníze, nic si s sebou stejně nevezmou na věčnost. Ani na zemi si za to nemohou koupit zdraví a dobrou pohodu či vytvořit hluboké a šťastné vztahy přátelské a rodinné.

Řešení jistě neznámá, že bychom měli složit ruce do klína, nic nedělat a jen čekat, až nám vše spadne z nebe. Uříčit ne. Otec nebeský ví, že všechno pozemské potřebujeme. Dostává se nám díky poctivé práci tolik, kolik je potřebné. Nikoliv s obavami a ve

stresu, ale ve víře, že nás Bůh nikdy neopustí, že všechno, co máme, máme z jeho požehnání.

Stále platí moudré křesťanské přísloví: „Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná“. Bůh nezhná zahálku. Lenost patří ke smrtelným hříchům. Pod slovy „přičiň se člověče“ rozuměli naši předkové živou víru, která začíná modlitbou a vroucím poručením všeho pozemského do rukou Božích. Nikoliv honičkou za pozemským blahem, ale životem podle Božího řádu v lásce a dobru, v malé i velké obětavosti pro druhé. Ne ve shromažďování peněz a majetku pro sebe a své nejbližší.

Trvalé hmotné životní dílo je podle evangelia plodem Božího požehnání. Vše začínáme modlitbou s

SLOVO METROPOLITY

prosbami, aby nás Hospodin zachoval ve zdraví a dal zdar naší poctivé práci. Vše ostatní nám bude přidáno. *Hleďte na ptactvo nebeské, zeť nesjí ani žnou, ani shromažďují do stodol, ale Otec váš nebeský živí je.* (Mt 6, 26) *„Považte kvítí polního, které roste, nepracuje ani přede. Ani Salomoun ve vsi slávy své tak odin nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu polní, lešto dnes jest, a zítra do peci bývá vložena, Bůh tak oživá, i zdalší mnohem více vás neodivá, o malé víry?”* (Mt 6, 28-30)

Je to názorný příklad Boží starosti o své stvoření. Pro nás je povzbuzení v tom smyslu, že když Bůh tak pečuje o němé tváře a krásu přírody, o co více musí pečovat o své děti, jež nosí jeho obraz v srdci? Co může být přirozenější, než když otec dá svému dítěti vše, co potřebuje? Naopak, když dítě má v něčem nedostatek, nehledá snad pomoc u svého otce? Otec nebeský je dobrý Otec a proto vždy dá svým dětem pouze dobré věci a ještě více, než si dovedou představit.

Důležité při tom je, abychom ve chvílích těžkých nezoufali, ale měli důvěru v Boží starostlivost. Vzpomínám si, jak jsme v šedesátých letech minulého století nastupovali do duchovenské služby se 600 Kčs měsíčně, přičemž nástupní platy ve světském zaměstnání byly dvojnásobné. Lidsky si nešlo představit, jak se užíváme. Tehdy mě jeden ze starších duchovních ubezpečil slovy: *„Otcě, věř, že žádný opravdový kněz neměl nikdy nouzi. Když budeš poctivě sloužit Bohu a lidem, dostaneš vše potřebné k důstojnému*

životu. A opravdu, jeho slova byla pravdivá. Osobně jsem si to ověřil a dodnes děkuji denně Hospodinu za jeho dary viditelné i neviditelné, zvláště za chléb ve zdejší, jehož jsem neměl nikdy nedostatek.

Jsem v rukách Božích. Nikdy nás Otec nebeský nenechá strádat v beznaději a bez pomoci.

Uvedu ještě jeden příklad milé Boží starostlivosti. Je jím naše nová rezidence a církevní ústředí v Praze. Dvacet let se nalézalo v nájmu u Městské části Prahy 6 a poté u amerických majitelů, kteří dali naší církvi výpověď. Kam jít, kde získat nové vhodné prostory? Vhodných možností se naskytlo několik. Chyběly ale potřebné finanční prostředky. V hodině dvanácté se nakonec našly díky našim opravdovým přátelům, mezi nimiž byl hlavně jeho Svatost moskevský patriarcha Kirill. Předně tu však vévodila pevná víra všech v té věci zúčastněných a vroucí modlitby. Nebeský Otec nás nenechal na ulici, požehnal nám v Praze vlastní dům s tichou zahradou, na jejímž konci k východu by měla být kaplička, aby se v ní jak ti, kteří v ústředí pracují, tak i ti, kteří do něho přicházejí, mohli modlit.

V tomhle příběhu se opět ukázala jako pravdivá slova Pána Ježíše Krista: *„Vi zajisté Otec váš nebeský, že tohoto všeho potřebujete.”* (Mt 6, 32) Ve všech problémech, nemocech a starostech na světě nám Bůh vždy pomůže. Jen neotrácejme viru, modleme se neustále a poroučejme se do jeho svaté vůle. Jsme jeho děti a on nás nebeský Otec.

metropolita Kryštof

PLNÍ SE PŘEDPOVĚD O ÉLÍHO RODINĚ

Pro ty, kdo přicházeli do Šíla poklonit se Hospodinu a přinést mu oběť, se stal Samuel jakýmsi sluníčkem uprostřed temnoty pohoršení, jez působili Éliho synové. Chofní a Pinchas se vůbec nepolepšili, lid viděl, jak se oba pachtí jen za svým prospěchem, že v nich není kouska zbožnosti ani strach před Bohem, jenž by je nutil konat kněžskou službu svědomitě. Samotný Éli se už nepokoušel něco změnit, bylo mu devadesát osm let, zakalil se mu zrak, takže přestal vidět.

V té době vytáhli Pelíštejci proti Izraeli. V první srážce Izrael nedopadl dobře, a tak se starší rozhodli dát přinést schránu zákona, aby lid pocítil Hospodinovu přítomnost, dosáhl jeho požehnání a srdce Izraelců se naplnila bojovým nadšením. Když se schrána objevila v táboře, spustili Izraelci všeobecný pokrik, až země duněla. Pelíštejci v protějším táboře slyšeli ten ryk a ptali se, co to znamená. Pak zjistili, že do tábora Izraelců přišla schrána smlouvy Hospodinovy. Začali se bát. Řekli: „Bůh přišel do jejich tábora.“ A naráželi: „Běda nám! Dosud se nic takového nestalo. Běda nám! Kdo nás vysvobodí z rukou toho vznešeného Boba? To je přece ten Bůh, který zlomil Egypt všeukájmí pohromami. Vezchopte se! Vzmazte se, Pelíštejci, at neotročíte Izraelcům, jako oni otročili vám.“

Jenomže schránu nosili kněží, a tak ji přinesli oba neoblíbení a bezbožní Éliho synové Chofní a Pinchas, což lid uráželo, a když si to uvědomil, vůbec v něm nezesílilo bojové nadšení, spíš naopak. Také to podle toho dopadlo. Izrael utrpěl hroznou porážku. Na bojišti zůstalo třicet tisíc mrtvých. Byli zabiti i oba Éliho synové. Ostatní bojovníci se rozprchli a schrána zákona se stala kořistí Pelíštejci.

Onoho dne nějaký Benjamínek utekl z bitvy a dorazil do Šíla. Měl roztržené šaty a ve vlasech hlínu. Když přiběhl, Éli právě seděl na stoličce a vyhlížel na cestu, neboť se v srdci třásl o Boží schránu. Muž přiběhl, aby v městě oznámil porážku. Celé město se dalo do úpěnlivého křiku. Éli slyšel ten úpěnlivý křik a ptal se: „Co je to za hrozný hluk? Co se stalo?“ Muž přispěchal k Éliho a řekl mu: „Přicházím přímo z bitvy, Izrael utrpěl zdrcující porážku. I oba tvoji synové jsou mrtví. Boží schrána je v rukou Pelíštejci.“

Éli uslyšel, že je schrána v rukou Pelíštejci, omlel, zřítíl se dozadu ze svého stolce k pilíři brány a zlomil si vaz. Byl to muž starý a těžký. Byl soudcem v Izraeli čtyřicet let.

Jeho snacha, Pinchasova manželka, byla před porodem, a když se dověděla, že zemřel její muž i tchán a schrána zákona byla uloupena Pelíštejci, propadla zoufalství a předčasně porodila. Když jí ženy radostně oznámily, že porodila syna, neprojevila zájem, řekla jen: „Dejte mu jméno Ikkábód (což česky znamená „Je po sláve“), protože se sláva z Izraele odstěhovala.“ Nato zemřela.

Jak se vedlo schráně v zajetí, si povíme příště.

arcibiskup Simeon

PAVEL FLORENSKIJ, SŮL ZEMĚ

KAPITOLA PÁTÁ. která čtenáři ukazuje láskyplný vztah otce Isidora ke všem lidem

Projevat lásku k lidem – bohatým i chudým, urozeným i prostým, oficiálním i neoficiálním, čistým (nakolik mohou být lidé čisti) i hříšníkům, pravoslavným i nepravoslavným, ba i nekřesťanům a pohanům – bylo pro otce Isidora takovou nevyhnutelností jako dýchání, ba snad ještě větší. Dobro rozdával napravo i nalevo, bez rozvažování, nenuceně a přirozeně, bez myšlenky, že snad činí něco mimořádného, něco výjimečného, jedinečného. Nikdy se nestalo, že by se s někým rozloučil bez vlídného slova – poučného, utěšujícího a povzbuzujícího. Potkal-li někoho, zcela jistě mu řekl něco dobrého, spatřil-li zamračenou tvář, určitě odstranil bolest. Potřeboval-li kdo pomoc, otec Isidor mu dal všechno, co měl. Pokud to nestačilo, posílal nevtíravě, pokorně, mírně, ba ostýchavě od jiných. A jestli ani to nestačilo, byl ochoten dát vše, co mu přišlo pod ruku. Ti, kteří potřebovali pomoc, otce Isidora vyhledávali, a jemu potom samotnému nic nezůstalo. Dostal-li od někoho nějaké peníze, nezůstalo z nich druhý den jisté nic.

Protože otec Isidor nedokázal nikomu odmítnout, spěchal, vždycky když dostal nějakou třířublovou bankovku, ji rozměnit na drobné, aby měl pro více lidí. Jinak by dal peníze prvnímu, kdo by za ním přišel. Často posílal peníze do různých koutů Ruska – člověku trpícímu ve vězení, vojákovu zahnanému daleko od domova atd. Často dal také příchozímu vlastní oběd a sám zůstal bez jídla. „Přijde nuzák, vysvětloval otec Isidor, řekne, že tři dny nejedl, a na důkaz pravdivosti svých slov políbí mě špinavé šaty jak mu tedy nedat?“ Tak se omlouval otec Isidor. Dal jednou, co měl, netěkáje, až ho někdo poprosí. Nejednou byl také oklamán.

Představeným skitu byl určen „šatnářem“, tedy vedoucím skladu šatstva a prádla. Všechno, co tam bylo, rozdával.

„Celý život otce Isidora,“ říká jeden z jeho skitských bratrů, „celý jeho život byl postaven na lásce a byl věnován chudým. Kdo byl chudý, zakřiknutý, spravedlivě či nespravedlivě obviněn, běžel ihned za otcem Isidorem, za nikým jiným. Nikdo od něj neodešel bez útěchy. Podobně jako vdova z evangelia rozdával vše.

Jednou jej kdosi poprosil o zapůjčení holinek, aby mohl někam zajít, už se nikdy neukázal. Otec Isidor pak chodil celou zimu jen ve střevících a ponožkách. „A kdo mu holinky ukradl?“

„Cožpak to prozradil?“

Protože představení věděli, že své oblečení rozdával, přestali mu věci vydávat. Jeden ze skitských bratrů o otci Isidorovi říká: „Měl v sobě odjakživa dětskou prostotu a bezmeznou lásku k lidem... To nemůže nikdo popřít. Tolik let zde žiji, a neviděl jsem na něm

DUCHOVNÍ ČTENÍ

novou kleriku. Nikdo nemůže říct, že by snad viděl otce Isidora s novými holinkami na nohou; co měl přiděleno, to nosil. A dobré mu nedávali, neboť věděli, že by to někomu daroval. Skutečně, báťuška neměl ani slušnou sutanu, a když bylo zapotřebí někam ze skitu odejít, například k biskupovi či na akademii, vypůjčil si sutanu od otce Avraama. I tato sutana měla svoji minulost – nejdříve ji nosil otec Galaktion v lávře a poté ji od něj koupil za deset rublů otec Avraam. S ním byl otec Isidor dost zadobře.

Podle slov starce Avraama, dal otec Isidor spíše na laiky. Navštěvovali ho lidé všelijakého ražení!

Lidé všelijakého ražení – mniši a kněží, umělci a učitelé, studenti a seminaristé, vojáci, měšťané, sedláci, dělníci – kdo všechno ho jen navštěvoval! Přicházeli k němu s prosbou o finanční výpomoc, pro útěchu, s rozpačitými otázkami, lidé unavení životem z obavy před trestem, s těžkým hřichem, s velkou radostí, takoví, co chtěli něco dát na chudé, smířit se s nepřátelem, dát do pořádku rodinné záležitosti, vyčíst neduhy, vyhnat posedlost, s čím vším jen k němu přicházeli! Každého laskavě přivítal, každého se snažil upokojit. Ale obzvláště rád měl vyděnce společnosti, dokonce lidi stíhané zákonem. Když se od člověka všichni odvrátili, právě tehdy mu dal otec Isidor svou lásku najevo nejvíce. Tak to bylo i s jistou rodinou. Kolovaly řeči o jejich nekálních aférách – prý mnohé

podvedla, prý ji stíhá policie. A právě o ni otec Isidor obzvláště pečoval, posílal dárky, všechno, co dostal, jí dával; staral se o ni, jak jen mohl, a totéž také doporučoval ostatním. Nepochybně z podobných důvodů se choval otec Isidor s jakousi zvláštní něhou k židům. Kdyžkoli k němu člověk zašel, vždy se zmínil o nějakém „židkovi“, kterého přivedl ke křesťanství svoji láskou, jak říkával. Měl i křestní „židky“, staral se o ně dál po celý život. V jeho cele visela fotografie jednoho takového muže s rodinou (jestli se dobře pamatuji – hoříte) a báťuška svým hostům pokáždě zdůrazňoval, jaký je to dobrý člověk, jako by se bál, že někdo jeho „židkovi“ ublíží a řekne o něm něco zlého. Jeden z takových „židků“, podléhající odvodní povinnosti, se z prostoty duše (jak vyslovil báťuška) nedostavil, kam měl. Odcestoval – a byl za to uvězněn. Z věznic posílal báťuškovy dopisy plné zármutku a smrtelné hrůzy stěžoval si na své bídné postavení, prosil o modlitby a peníze; psal, že jen vzpomínka na otce Isidora a ikona, kterou od něj dostal, mu brání sáhnout si na život. Otec Isidor se znepokojil, jako by šlo o jeho vlastního syna, a poslal mu to poslední, co měl. Svě návštěvníky prosil, aby „židkovi“ něco poslali, psal mu svým sotva čitelným stařeckým skrabopisem. Je to jen jeden z mnoha příkladů; na všechny si člověk jistě nevzpomene, a na co si vzpomene, nestačí zaznamenat; v životě otce Isidora bylo mnoho dobra.

Podobně se báťuška dva roky před svou smrtí věnoval jednomu mladému Korejci, neohlížel se na to, že se vystavuje podezření, že u sebe přijímá japonského špióna.

Nejednou se stalo, že někoho živil svým vlastním obědem. Jednoho člověka tak krmil celou zimu. A on nakonec ukradl starci budíček a stavec ho přistihl při činu. Otec Isidor si pak stěžoval jednomu spolubratru: „To ještě nic není. Míšo, ale vzal mi i kladivo a já teď nemám čím zatlouct hřebík.“ Kladivo se nakonec našlo. Ale když se později kdosi starce zeptal: „Prý vám, báťuško, někdo ukradl budíček?“ Provinile se usmál: „Jo nic, neukradl ho, jen vzal,“ a zavedl rozhovor na jiné téma.

Podobně se otec Isidor asi tři roky před svou smrtí věnoval jednomu dělníkovi, kterému stroj odtrhl ruku. Otec Isidor jej obvykle nazýval „bezruký“. Tohoto „bezrukého“ sám krmil lžící, svlékal a oblékal jej, obstarával mu peníze a několikrát ho zachránil před pokusem o sebevraždu. Když dostal nějaký dar, nemeškal a pospíchal odevzdat ho „bezrukému“. Koho

DUCHOVNÍ ČTENÍ

všeho se jen naprosil za toho mrzáka! Af se mluvilo o čemkoli, báfuška hned zavedl řeč na „bezrukého“ a začal se za něho přimlouvat. Starce s ním měl mnoho trampot. Z mnoha podobných případů alespoň jeden, čtenáři. Jednou přišel k otci Isidorovi student a uviděl tento výjev. Dělník vzrušeně přesvědčuje báfušku, že on (dělník) se musí zastřelit nebo oběsit, k tomu ho prý odsoudili revolucionáři. Báfuška se obrátil na právě vcházejícího studenta a stěžuje si na dělníka. Ale když si „bezruký“ nechal k srdci slova starce, poslechně studenta? A tak, přirozeně, nedal nic na jeho přemlouvání. Když ho stále nemohli uklidnit, student i starce poklekl a modlili se, aby ubožák přišel k rozumu. Potom se otec Isidor rozběhl ke starci Varnavovi, aby se k nim připojil: otec Varnava však určitě tušil, o co jde, a rozhovor s „bezrukým“ odmítl. Staříčky abba otec Isidor se potom společně s „bezrukým“ doklopýtali do studentova pokoje v klášterní ubytovně. Tam ho opět hostili čajem a přemlouvali ho, aby upustil od svého úmyslu. Báfuška zkoušel stále nové a nové argumenty; přinesl profesor, po

kouskách jí dává dělníkovi, seje ze sebe velikou svátost – svůj vlastní perleťový kříž, který přivezl báfuškovi z Jeruzaléma nějaký poutník, a když ho sejmě z krku, navlékne ho na krk „bezrukému“, potom odněkud přinese peníze (své samozřejmě jako obyčejně neměl), dá je dělníkovi se slovy, že mu to Hospodin posílá pro útěchu. Ale zatvrzelé srdce se láska nedotkne. V tu chvíli se sedmdesátiletý starce sklóní před dělníkem až po zem a prosí, aby se vzpamatoval. Podobně učiní i student se svou mladou ženou, která je také při tom. I dělník se pokloní starci. Nikdo, kromě Boha samotného, neví, jak by to všechno dopadlo, kdyby tomu neučinila konec jedna vedlejší událost. Najednou zaklepal pokojný a požádal studenta, aby uvolnil pokoj. Student si musel vzít své věci a rychlě z ubytovny odejít, zjistilo se totiž, že „bezruký“ je politicky nespolehlivý. A báfuška stál při bráně skitu, vyprovázaje odcházejícího studenta a jeho ženu a opakoval slovy Spasitele: „Blahoslavení pronásledováni pro spravedlnost.“

Pokračování příště

MALÉ ZAMYŠLENÍ NAD JEDNOU VĚTOU

V listopadovém čísle Hlasu pravoslavní (2010) jsme se na stránkách 10, 11 a 12 dočetli, že v Mostě staví nový dřevěný pravoslavní kostel. Dodnes jsem si myslel, že to bude chrám. Ale budiz, nechme slovíčkaření. Článek je z dílny MF DNES Severní Čechy, autorem je pan Ondřej Černý. To jsme se dověděli v závěru a v dodatku redakce HP je poděkování za možnost tisku. Potud, teoy až na ten „kostel“, je vše v pořádku.

Je zajisté potěšující, že v novinách, rozhlase či v televizi se o církvích nyní mluví jinak, než tomu většinou bývalo dříve. Ještě více potěšující pro nás pravoslavné je pak jakákoliv kladná zmínka v různých veřejných sdělovacích prostředcích o činnosti naší církve, jako jsou celonárodní poutě, například ke chrámu sv. Jiří na hoře Říp nebo k jeskyni sv. Ivana Českého či snad pouti do Mikulčic, kde se koná sv. liturgie pod širým nebem na základech chrámu posvěceného sv. Metodějem, a další. Nebo účast Jeho Blaženosti Kryštofa, arcibiskupa pražského a metropolitě českých zemí a Slovenska, na novoročních ekumenických bohoslužbách. Těž záběry a zprávy v tisku ze staveb nových chrámů, ať už toho zmíněného mosteckého, nebo svitavského, a v budoucnu, vedeno rukou Boží, snad i jiných. Také svěcení vody přímo u řek, které protékají jednotlivými městy či na Moravě zvyk, že když se světi nové víno, tak bývá přizván i pravoslavný duchovní, pokud v dané obci či v nejbližším okolí působí. Je tóno prostě více a více dobrého, co se do povědomí lidu obecného dostává. Díky Bohu.

Pojďme ale zpět k onomu článku. Pozornému čtenáři jistě neuniká poslední věta v předposledním odstavci článku o dřevěné symfonii, která zní: „Impulsem k výstavbě bylo například to, že v Česku chybí pietní místo pro padlé Rumuny, kteří se podíleli na osvobození Československa za II. světové války.“

Podívejme se blížeji na slova „pietní místo“. Za význam těchto dvou slov se považuje určitý, většinou ohraničený prostor v exteriéru, jako park, les, louka a tak podobně. Může být a taky bývá součástí uzavřené nebo i polo uzavřené stavby. Způsobů, jak architektonicky upravit pietní místo, je neřeberné množství. Víme třeba, že v Jadranském moři je v určitých místech zakázáno potápění k vrakům potopených lodí z I. a II. světové války. Tudiž pietní místo může být takřka kdekoliv, pokud jeho okolí nenarušuje nevhodným způsobem pietnost onoho místa. Nej-

častěji se s nimi setkáme na hřbitvech. Neboť hřbitov sám je pietní místo. Tedy co je to pietní místo, víme. Co jsme se však dověděli z této věty, je, „že v Česku chybí pietní místo pro padlé Rumuny.“ Dovolím si ležce oponovat. Na Ústředním hřbitově města Brna, který byl slavnostně otevřen 3. listopadu 1883 na původní rozloze 16 ha u Vídeňské ulice, totiž takové místo je.

Zde je vysvětlení. Od roku 1883 uběhla dost dlouhá doba, aby si běh události vynutili úpravy. Původních 16 ha již dávno nedostačovalo a hřbitov se rozrůstal o další hřobová místa. Vznikaly nové skupiny a tím jeho plocha záhy dosáhla 56 ha. Svou rozlohou se řadí mezi největší v České republice. Je rozdělen na 113 hřobových skupin, z nichž některé mají své zvláštní postavení. Ve skupině 25 se nachází tzv. Čestný kruh, který je vyhrazen pohřbům významných osobností města Brna ze všech oborů lidské činnosti, zejména kulturní, vědecké, veřejně prospěšné a politické. Podobná Čestná alej je i v místech urnových hájů hřbitova ve skupině H5.

Zajímavými skupinami se zvláštní atmosférou prostředí jsou stará vojenská pohřebiště ve skupině 49 a 66, kde jsou pohřbeni padlí a zemřelí vojáci nejen z války 19. století, ale i z I. světové války. Zvláštností skupiny 49 je jeden hrob, který je z řady ostatních hrobů vychýlen v prapodivném, na první pohled nesmyslném úhlu. Jedná se o hrob vojáka, který byl islámského vyznání, a tak je hrob podle jeho posledního přání obrácen k Mekce.

Ve skupině 56 se nachází velké čestné pohřebiště, na němž jsou soustředěny tělesné pozůstatky a popel padlých vojáků a důstojníků sovětské armády, která v závěrečných osvobozených bojích II. světové války v dubnu 1945 operovala v prostoru jižní Moravy a samotného města Brna. K nim se řadí i společné pohřebiště rumunských vojáků, kteří padli v oněch bojích na celé Moravě (skupina 56b). Rumunské pohřebiště je rozděleno na několik samostatných celků, uprave-

HISTORIE

ných travnatými plochami s květinovou výzdobou a ohraničených žulovými obrubnicemi. V čele pohřebiště je umístěna žulová pamětní deska na podstavci, na které je v rumunštině nápis: „Čest a sláva příslušníkům rumunské armády, kteří padli při osvobození naší vlasti za druhé světové války.“ Celková úprava působí důstojně a vhodně zapadá do rámce českých pohřebišť. Specifickou skupinou je i bývalý posádkový hřbitov československé armády označený číslem 73. Ve skupině 79 jsou pak pohřbeni němečtí vojáci, příslušníci wehrmachtu, padlí nebo zemřelí na válečné útrapy v závěru II. světové války (1944-1945) v Brně a Jihomoravském kraji. O všechny části vojenských oddělení Ústředního hřbitova se pečuje dle požadavků Ženevských konvencí, jež zaručují pietní posmrtnou úctu všem obětem válečných konfliktů z řad bojujících armád, ať už padlým na bojištích či zemřelým na následky zranění nebo epidemií.

Osobně jsem se účastnil tří z několika pietních shromáždění, která zde na žádost rumunské strany proběhla. Vždy za účasti Magistrátu města Brna, který byl zastoupen i při kladení věnců, dále posádkové správou Brna a olomoucké vojenské hudby. A tak jsem měl postupně možnost poznat takové osobnosti, jakou je Jeho Výsost rumunský král Mihai, pan prezident Traian Basescu nebo Jeho Výsost korunní princ Radu a jeho žena Margareta. Pokaždé zde o Cristian sloužil za padlé vojáky panychidu.

Závěrem této části musím ještě poznamenat, že každou neděli při sv. liturgii, ještě než začne velká ektenie, se modlíme tzv. pomelník, ve kterém prosíme

Boha, aby se rozpomněl na živé a mrtvé a na ty, kterých nikdo nevzpomíná. To je zajisté známo všem a koná se vsude. My však, a opět zdůrazňuji každou neděli, čteme i nám známá jména padlých rumunských vojáků. Ve skupině 56b na brněnském ÚH je uloženo 1501 Rumunů, ovšem totožnost je známa jen u 1087 vojáků. A právě jejich jména čteme. Pokud vím, tak toto „vojenské čtení“ má již desetiletou tradici. (Dobrně, pomeneš se pe cei vi și adormiți...)

Poslední čim bych obměňoval, je krátké připomenutí účasti rumunských vojáků ve II. světové válce, později jejich účast při osvobození Československa. Rumunsko se na začátku války stalo cílem expanze nacistického Německa a proněmecká vláda maršála Antonescu se dala do služeb Osi. Když 12. dubna 1944 vstoupila vojska Rudé armády do východní části Rumunska, situace se stala neudržitelnou. Ještě pár měsíců jelo vše ve starých kolejích, ovšem s vidinou velké katastrofy. V polovině srpna zahájila vojska 2. ukrajinského frontu pod vedením maršála Malinovského a 3. ukrajinského frontu vedená maršálem Tolbuchinem mohutný úder. Po těžkých bojích dosáhly sovětské jednotky rozhodného vítězství a začal jejich pochod Balkánským poloostrovem. V Bukurešti vypuklo povstání. 23. srpna byl maršál Antonescu zatčen a moci se ujala nová vláda v čele s generálem Sănătescem. Dne 12. září bylo v Moskvě podepsáno příměří. V této smlouvě se mimo jiné Rumunsko zavázalo, že poskytně pro boj proti Německu nejméně 12 divizí. Na podzim 1944 bojovaly již rumunské jednotky v Sedmihradsku a Maďarsku a 18. prosince překročily čes-

HISTORIE

Památník rumunských vojáků v Novom Meste nad Váhom, Slovensko

koslovenské hranice jižně od Košic (4. rumunská armáda v rámci 2. ukrajinského frontu).

1. a 4. rumunská armáda bojující na Slovensku byla později posílána dobrovolnickou divizí „Tudor Vladimirescu – Debretin“, složenou ze zajatců v SSSR. Ve zkratce se dá říci, že Rumuni bojovali téměř po celém Slovensku. 25. března 1945 zahájila vojska 2. ukrajinského frontu tzv. bratislavsko-brněnskou operaci. Bojová linie se roztáhla po celé délce Bílých Karpat, od Hodonína až po Valašské Klobouky, takže se dá říci, že po přechodu tohoto hornatého terénu jižní a střední Moravu osvobozoval právě 2. ukrajinský front.

Jak vše dopadlo, víme. Důvodů, proč se Němci tak urputně bránili, je několik. Na Slovensku měli ještě jednotky, které potřebovali dostat na moravskou stranu, v Čechách a na Moravě měli velmi dobře vyzbrojené jednotky armády „Střed“, kterým velel velice schopný voják, generál Schörner, jenž měl zájem převést své jednotky do amerického zajetí, místo ruského. A byl zde ještě jeden důvod. Do druhé linie byly nasazeny jednotky SS, které při sebevražedném pokusu o vzdání se nemilosrdně střílely vlastní vojáky. Což ovšem na druhé straně fronty stejně důsledně vykonávaly jednotky dříve nazývané Čeka (Vserossijskaja čezvryčajnaja komissija), později GPU (Gosudarstvennoje političeskoe upravlenie). Na žádné straně to nebylo jednoduché.

Poslední, ale rozhodně důležité, je složení rumunských vojsk v průběhu bojů na Moravě:

1. gardová divize, stav: 1086, velitel: brigádní generál Dumitriu Ion
2. pěší divize, stav: 6523, velitel: brigádní generál Voicu Mihai
3. pěší divize, stav: 6155, velitel: brigádní generál Tănăsescu Ion

Jelikož podrobný seznam je dlouhý, vícestránkový, tak to zkrátím jen na názvy jednotek: 6. pěší divize, 9. pěší divize, 10. pěší divize, 11. pěší divize, 18. pěší divize, 19. pěší divize, 21. pěší divize, 2. horská divize, 3. horská divize, 1. jezdecká divize, 8. jezdecká divize, 9. jezdecká divize, 2. tankový pluk, letecký sbor, Silniční praporek č. 1, 3, 4, 5, 8. Operativní skupina železniční brigády. Celkem bylo ve zbrani 96 591 rumunských mužů bojujících při osvobození Moravy v sestavě 2. ukrajinského frontu pod velením maršála Malinovského. Všechna rumunská vojska, když se podíváme na jejich prostor umístění a následné směry postupu, tak svou bojovou činnost ukončila na Českomoravské vysočině. Někteří na straně moravské, jiní na české. Pouze 2. tankový pluk, po bojích v místech Pasohlávky – Nová Ves, dostal rozkaz k přesunu po ose Pasohlávky – Vlasatice – Znojmo – Telč – Tábor – Praha, kam přijel 10. května 1945. Přes všechny tyto informace ovšem víme, že někteří Rumuni našli svůj hrob mimo hlavní linie svého pochodu na Moravě. V Čechách zemřeli v okrese Nová Paka jeden rumunský voják, v okrese Blatná rovněž jeden rumunský voják a v okrese Písek bylo pochováno sedm příslušníků rumunské branné moci. To pro úplnost informací.

Poslední, co chci říci, je, že zbudovat pietní místo je určitě bohumilá činnost. Nevím, kdo to vymyslel, neznám autora tohoto nápadu, přesto plně souhlasím s tím, aby u rumunského chrámu bylo pietní místo pro padlé rumunské vojáky. Mám z toho radost. Na ně se může vzpomínat kdokoliv a kdykoliv, i když město Most rozhodně neosvobozovali.

s úctou a vši pokorou
ě. Karel

Prameny: Flodrová Milena: Brněnské hřbitovy
Malinův František: Účast rumunských vojsk v osvobozování bojích na Moravě
Mladý Karel: 120 let Ústředního hřbitova v Brně
Peša Václav: záznam projevu (datace neznáma)

KŘESŤANSKÁ PEDAGOGIKA NA POZADÍ DÍLA SV. JANA ZLATOÚSTÉHO /2. ČÁST/ ROLE RODINY VE VÝCHOVĚ DĚTÍ

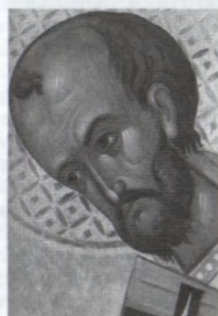
Jan Zlatoústý neřeší pouze problematiku výchovy dětí, ale především vztah rodičů k dětem a naopak. Bez zdravého soužití dětí a rodičů nedocílíme pozitivního výsledku ve výchově. První vychovatelé dítěte jsou rodiče a dítě je na nich od počátku života závislé. Rodina dává dítěti základ do života, z rodiny si dítě bere příklad a osobnost dítěte je odrazem vlastní rodiny. Zlatoústý rodinu klade na první místo a každý člověk by si měl vlastní rodinu vážit. Máš ženu a máš děti... cožpak může existovat větší radost? Máš rodinu a máš přátele... máš tedy veškerou radost, která společně se zdravým rozumem má pro tebe obrovský význam. Cožpak může pro moudrého člověka existovat něco krásnějšího než vychovávat své děti a žít s milovanou ženou?

Jan Zlatoústý se zmiňuje o tom, že rodiče mají právo vychovávat své děti a mají nad nimi moc. Tato moc je odměnou rodičů za bolesti a nesnáze, kterými je výchova dítěte doprovázena. Existuje totiž jediná věc, kterou dítě není schopno rodičům vrátit, a to je fakt, že jej rodiče přivedli na svět. Proto by si rodičů mělo dítě vážit, a to nejen proto, že je to pro ně přirozené, ale zejména z úcty k Bohu. Úcta dětí vůči rodičům je totiž Boží vůlí a Bůh odměňuje dobrem děti, které tuto vůli naplňují. V opačném případě, kdy se dítě vzpírá a zákon nedodrží, nemůže být šťastné a jeho odměnou je pouze zlo.

Jak je řečeno v Písmu svatém: „Či svého otce i matku, abyš byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.“ (Ex 20, 12)

Podle Zlatoústého stvořil Bůh člověka tak, aby přirozeně své děti miloval, ale rodič musí nést zodpovědnost za výchovu svého dítěte. Otec se totiž nestává otcem pouze aktem zplodění dítěte a matka se nestává matkou pouze díky těhotenství a porodu, kterým si musí projít. Rodiče se stávají opravdovými rodiči díky správné výchově, která je provázena ctivým životem, nikoliv díky přírodě a biologickým přirozenostem člověka.

Při srovnávání názorů dnešních pedagogů a Jana Zlatoústého si lze všimnout mnoha shodných myšlenek a aspektů. První z nich je ten, že roli rodiče je nejen jejich reprodukční funkce, tj. zplodění dítěte, ale

také výchova. Do výchovy patří samozřejmě jak pokrytí fyzických potřeb dítěte, tak i láska. Láska je přirozeností člověka, se kterou se rodič a která mu je vlastní. Jan Zlatoústý píše, že „Bůh projevil důvěru vůči lásce, kterou dávají rodiče svým dětem a zároveň dobře pozná potřeby a chování dětí. Proto je běžné, že rodiče velmi rychle odpouštějí svým dětem, protože je k tomu nabádá jejich vlastní přirozenost a zároveň jim tato přirozenost umožňuje se nadále o své děti starat, přestože mohou být zlé a neposlušné.“

Nalézt správný vztah k dětem není pro rodiče mnohdy snadné, a to zvláště v období dospívání. Na jedné straně může na sebe rodič brát roli kamaráda, na druhé straně může vystupovat jako neomezená autorita a pedant. Oba extrémní případy jsou pro naplnění rodičovské role nevhodné. Liberální výchova je totiž nadměrně shovívavá, naproti tomu autoritativní výchova narušuje vzájemné citové vazby a brzdí samostatný rozvoj dítěte. Jan Zlatoústý zdůrazňuje, že „rodiče často nechtějí trestat nebo kárat své děti, protože je chtějí vidět šťastné, přestože vídí, že nežijí nejlepším způsobem života. Porušují zákony a mnohdy se dopouští velmi špatných, nebo dokonce i trestných činů. Pokud je však samotní rodiče nejsou schopni vychovat a naučit je slušnému životu tak, aby nespouštěli s ničemníky a nepomáhali jim v páčání zla, vždy budou děti trestány za své činy. A jedná

CÍRKEV A SPOLEČNOST

se o výsledky výchovy špatných rodičů.

Naproti tomu Zlatoušty varuje rodiče, aby nebyli příliš tvrdí na své děti. Reaguje na list apoštola Pavla Efezským: „Otcové, nevrážděte své děti ke vzdorů, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána.“ (Ef 6, 4) Apoštol Pavel neříká rodičům, aby své děti milovali, protože to je jim přirozené dáno, aniž by se o to více snažili. Vyjadřuje však své obavy před tím, aby své děti nezbavovali majetku, nevyháněli je z domu nebo je nepřiměřeně dráždili, jako by se nejednalo o svobodné lidi, ale o otroky. Jediná rada, jak si získat poslušnost dítěte, je ve slovech „...vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána.“

Ludmila Muchová ve své náboženské pedagogice upozorňuje na fakt, že dítě by mělo vyrůstat ve zdravé rodinné výchově. Jedná se o rodinné prostředí, ve kterém se mohou rozvíjet svobodně a samostatně jedinci. Zadeňování dítěte do společnosti je spojeno s jeho náboženskou socializací, na které se podílí rodina, škola i církev. V naší zemi podle Muchové existují tři různé postoje k náboženské problematice:

- 1) Náboženství je neodmyslitelným aspektem lidského bytí a víra je přirozenou součástí člověka.
- 2) Přestože souhlasíme s názorem, že náboženská výchova má velký význam, je možné, že je během takové výchovy předáván obraz Boha, který brání rozvoji dětské osobnosti a omezuje jeho samostatnost.
- 3) Uvádění do náboženství by mělo začít teprve v dostatečnou duševní zralosti.

Poslední pohled na náboženskou výchovu je u nás nejrozšířenější a bohužel vychází spíše z neznalosti dané problematiky než ze snahy o zachování svobodné volby dítěte. Člověku je dána přirozená touha

po víře, a pokud tato touha není naplněna nebo je podávána nesprávným způsobem, může dojít k vnitřnímu chaosu a životní nejistotě člověka.

Jan Zlatoušty charakterizuje správnou výchovu následovně:

„Neměli bychom zapomínat na to, že ti, kteří žijí v souladu s Boží vůlí, budou již na zemi oslaveni a vyvýšeni. Všichni si váží ctnostného a dobrého člověka, i kdyby byl ten nejchudší ze všech. A naopak všichni nenávidí člověka zlého a plného zášti, i kdyby patřil k nejbohatším na světě. Výsledkem dobré výchovy není pouze úcta bližních vůči tvé osobě, ale především láska tebe samotného jako rodiče a otce, který jsi měl kromě přirozených důvodů také důvod mnohem větší – blaho a ctnost. Ivoje dítě nebude pouze milovaným bližním, ale velmi potřebným k tomu, aby se o tebe postaral a pečoval ve staré. Stejně tak jako lidé, kteří nenávidí Boha, odmítají své rodiče, tak ti, kteří milují svého Stvořitele, si svých rodičů velmi váží.“

Klíčem k dobrým rodinným vztahům, ať už mezi rodiči a dětmi, nebo mezi manžely navzájem, je dobrá komunikace. Nedostatek komunikace dokáže vytvořit mnohé překážky a bohužel v dnešní době mediálních i komunikačních prostředků máme čím dál tím větší problémy vyjadřovat své touhy a přání, ale také své potřeby vůči ostatním lidem. Jan Zlatoušty doporučuje jednu z velmi účinných možností komunikace, kterou je společné stolování v rodině. „Velmi často se stává, že se nemůžeme dohodnout a jediné přátelské posezení u společného stolu vyřeší veškeré problémy. Několik vám může dát tisíc rad a stejně nelze najít společné řešení, ale vstřícné stolování může ukončit nekonečný boj.“

Pro dnešní rodinu, která se každý večer seje u společného stolu, by se stolování mělo stát aktem posvátným. Posvátným proto, že přestože jsme zahrnuti spoustou práce, povinností, koníčků, večer máme možnost se znova sekat se svými milovanými, odpočinout si, rozbrat běžné záležitosti dne i důležitější problémy a dokázat jeden druhému, že jsme pro sebe důležití. Tento zvyk, pokud se stane běžnou záležitostí, může mít obrovské terapeutické účinky a hlavně napomáhá společné komunikaci v rodině. Protože podle slov Jana Zlatouštyho lze říci, že: „Tam, kde je muž, žena, děti, úcta a láska a všichni jsou sceleni vzájemným láskyplným poutem, tam se nachází také Kristus.“

Pokračování příště
Radka Kasperlíková

ZAMYŠLENÍ

SLOVO KU ŠČÍTANIU ĽUDÍ, DOMOV 'A BYTOV 2011

V tomto roku dňa 26. marca (báreň) prebne v Českej republike sčítanie ľudí, domov a bytov. V tento deň budeme mať pred sebou sčítací bárok. Kac bude kolonka č. 12 - Náboženská víra. Nam dieťkam sv. Pravoslavia, je potrebné vedieť, ak v tento deň sa nachádzame na území Českej republiky, napísať: PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ČESKÝCH ZEMÍCH.

A j touto formou sa k vám prihováram a chcem vám vysvetliť, pravoslavným veriacim, ktorí máte pôvod v Čechách, na Slovensku a v mnohých ďalších krajinách, vážnosť tohto okamihu tak, aby vyplnenie sčítacieho háčku slúžilo budúcnosti svätej apoštolskej cyrilometodskej pravoslávnej cirkvi, ktorá je na tomto území našou duchovnou matkou. Svedectvom toho, že sa budeme hlásiť k pravdám Christa, apoštolov sv. otcov k svätým solúnskym pravoslavným hlásateľom viery Cyrilovi a Metodovi, k našim statočným predkom, bude pri marcovom sčítaní to, že sa bez váhania prihlásime k Pravoslávnej cirkvi v českých zemiach. Budeme tak dokumentovať svetu, že sa nehanbime za Kristovo evanjelium, že spoločne so svojou vierou a neváhame sa jej zastat vtedy, keď je to potrebné.

Naše prihlásenie sa k Christovi i pravoslávnej cirkvi bude stanovisko Isusa Christa pred Pilátom: „JA SOM SA NATO NARODIL A NATO SOM PRÍŠIEL NA SVET, ABY SOM VYDAL SVEDECTVO PRAVDE.“ /Ján. 18. 37/ Toto svedectvo pravdy sa nebojme prejavit a vyznať v tomto hriešnom a cudzoložnom svete. K tomu nás vyzýva aj zákon Českej republiky.

Je možné, že poniektorí z nás boli a sú neplodnými vetvami na mohutnom strome Cirkvi Christovej. Je možné, že sme mŕtvymi, neživými časťami veľkého tela, ktoré nám predstavuje Christova pravoslavná cirkev, ktorej hlavou je Hospodin Isus Christos.

Ale ako poznáme, že sme živí alebo mŕtvi v Christovi? Svätý apoštol Pavol nám dáva prikaz: „Sami seba skúmajte, či ste vo viere, seba skúšajte.“ /2. Kor. 13. 5/ To znamená, že môžeme skúmať svoju vieru! A ako to urobíme? Spasiteľ Isus Christos nám odpovedá: „Každý strom možno poznať po ovoci.“ /Luk. 6. 44/ Ak prinesieme dobrý plod, že sa prihlásime k Christovi i svojej cirkvi, sme dobrým stromom, nie sme mŕtvymi, ale živými časťami tele Christovej, apoštol-

skej pravoslávnej cirkvi.

Sv. apoštol Pavol učí a často i sv. cirkev nám pripomína tieto slová: „Plodom ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrota, dobrotivosť, vernosť, krotkosť a zdržanlivosť.“ /Gal. 5. 22/

Sv. apoštol menuje deväť základných plodov skutočného života s Christom. Sú to plody, ktoré od nás trpezlivo očakáva. A deň sčítania je dňom, kedy svoju lásku a vernosť máme prejavit, z čoho bude od nás žiadať účet na poslednom súde.

Každý z nás nech pozrie do svojho svedomia a odpovie na otázku: Či v ňom je láska k Bohu, láska a vernosť k predkom, k tradiciám k liturgickému náboženskému životu?

Preto kladím túto otázku? Pretože mnohí zapochybovali, sklámali, zapreli, báli sa. No dnes stojíme pred celkom inou situáciou. Cirkev je súčasťou nášho každodenného života. Vyrástli nové chrámy a zbožný národ v nich nachádza plnosť milosti sv. Ducha. V chrámoch zaznieva: „ITVERDI BOŽE SVJATU PRAVOSLAVNU VIRU.“ a keďže tu sme pravoslavní, potvrdíme to i na papieri, ktorý nám predloží štát, lebo chce vedieť, komu patríme: Bohu? Christovi? Sv. Duchu? Alebo svetskému hriešnemu človeku?

Mnohí možno povedia, že je to jedno, ku ktorej cirkvi sa prihlásim, máme jedného Boha. Ano máme jedného Boha, ale i jednu pravú Božiu pravoslavnú cirkev. Pre lepšie pochopenie; s vierou je to tak ako s hubami. V lese máme nespočetné množstvo húb ale zo všetkých, dubák je tou najlepšou pravou nejedovatou hubou, ktorá naše telo neotrávi.

Preto, drahí moji, počúvajte hlas Boží, ktorý hovorí: „Moje ovce počúvajú môj hlas. Ja ich poznám a oni ma nasledujú. Ja im dávam večný život a nezabnú navyky, nik mi ich nevytrhne z rúk.“

Mar. Ján Novák
tajomník ÚMR-Praha

NEPLAČ

Potom šel do města jménem Naim a šli s ním jeho učedníci a četný zástup. Když se přiblížili k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého, jediného syna matky, a ta byla vdova, a četný zástup z města byl s ní. Když ji Pán spatřil, byl jít soustrastí nad ní a řekl jí: „Neplač.“ A přistoupil k mářám a dotkl se jich. Nosiči se zastavili. I řekl: „Mlácenče, tobě pravím, vstaň.“ A mrtvý se posadil a počal mluvit. I odevzdal ho jeho matce. Hřáza pojala všechny a velebili Boha slovy: „Veliký prorok povstal mezi námi“ a „Bůh navštívil svůj lid“ (L 7, 11-16)

V městech každý den a na vesnicích aspoň jednou za měsíc vyzvání pohřební zvon. Pobožní lidé se křijí a říkají: „Ať mu Pán Bůh odpustí.“ Černá země denně hltá tisíce lidí a vždy zůstává nenasytná. Smrt je nejobyčejnější jev. Ví se, že nezemře jen ten, kdo se nenarodil. I přesto se člověk smrti bojí, hledí na ni jako na něco nepřírodního, cizího a zlého. Smrti nikdo nemůže uniknout. Ona stále kosti bohaté i chudé, silné i nemocné, mladé i staré. V dějinách se

dočteme o mnoha lidech, kteří z nějakého důvodu byli prohlásováni za zachránce a dobrodince lidstva. Jsou to vědci, lékaři, technici, umělci. Někteří z nich způsobili úplný převrat svými objevy, jak přemáhat nemoci a živly. Ale před smrtí se nikdo nemůže zachránit. Před ní se sklánějí i bezbožníci. Když se kolem ubírá pohřební průvod, všichni smekají a vzdávají úctu smrti. Nečini to jen věřící křesťané, ale i ti, kdo nevěří ničemu na světě.

I zde, v Lukášově evangeliu, čteme o jednom pohřebním průvodu. V městečku Naim umřel mladý muž. Svátý evangelista Lukáš málo slovy, ale velmi živě popisuje, kdo byl zemřelý a proč doprovázelo ke hrobu jeho pozůstatky mnoho lidí. Byl to jediný syn vdovy. Matky nevyšlovně truchli nad ztrátou dítěte, i když mají ještě dost dalších dětí. Ale zde šlo o jedináčka, a tak matčin žal je tím hlubší. Byl její jedinou radostí a nadějí. Když v jedné místnosti hori několik svíček a jedna zhasne, je sice v místnosti temněji, ale je přece vidět. Ale když hoří jenom jedna svíčka a i ta se zhasne, nastane pak úplná tma. Taková tma byla v duši matky, která ztratila jediného syna.

Mrtvý, kterého vynášeli z Naimu, nebyl žádný vetchý stařec, zhaslý jako dohořelá svíčka. Pro takového by tolik netruchlili, neboť žil dost, viděl dobře i zlé a měl možnost dát svým blízkým vše, co se od něho žádalo. Mrtvý byl mládek, který svoja poznal svět. Byl v rozkvětu mládí. Dostal jen přijímal od rodiny od společnosti, a teprve od teď všichni čekali, že sám začne tvořit a dávat. Rozumí se, že nejvíce od něho očekávala jeho matka. Obětavě se oň starala, dokud nedospěl, a čekala, že jí vše znlati jako dobrý syn něžnou péčí v jejím stáří. Evangelium dodává, že byla vdova. Všichni víme, jak těžko se osamělé ženě vychovává dítě. Už v dávných dobách se vydávaly zákony, jež měly ulehčit úděl vdov. I zákon Mojžíšův předpisoval starým Izraelitům zvláštní ohledy vůči sirotkům a vdovám. Kdo tento předpis porušil, býval přísně trestán. A zatím smrt, která neuznává zákony, oňala naimské vdově jedinou naději. V městečku, kde se všichni znají, zpráva o smrti vdovina jedináčka vzbudila účast všech měšťanů. A proto, jak vypráví evangelista, bylo v průvodu, který

NAD SLOVY EVANGELIA

vycházel z městečka, mnoho lidí.

Z opačné strany se po téže cestě blížil jiný průvod. V jeho čele kráčel Pán Ježíš Kristus obklopen svými učedníky a zástupem lidí. Před městkou branou se setkaly oba průvody - průvod života a průvod smrti. S různými průvody mívávaly městské správy dost trápení, zvláště šlo-li o průvody různých stran s protichůdnými nesly. Setkaly-li se, mohlo dojít i ke krveprolití. Nikdy se však na zemi nesetkaly průvody tak rozdílné, tak protichůdné, jako tehdy před Naimskou branou. Co může být protichůdnějšího než život a smrt? Jeden průvod musel ustoupit stranou, aby dal průchod druhému. Když my se setkáváme s pohřebním průvodem, vždy mu uvolníme cestu. Totéž činí všechny ostatní průvody.

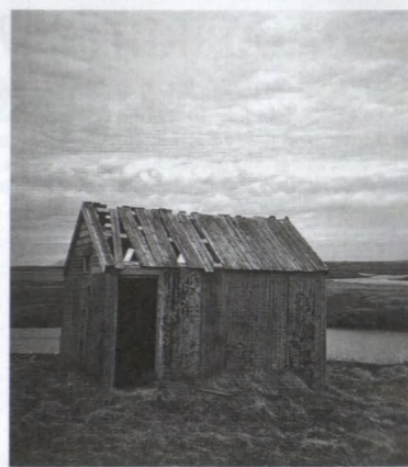
Pán Ježíš to neudělal. On, Framen života, se nechtěl před smrtí vytráčet. Proto šel přímo k márnám, na kterých leželo mládenčovo mrtvé tělo. Nejen, že se k márnám přiblížil, ale také se jich dotkl. Mojžíšův zákon Židům zakazoval se dotýkat mrtvol. Považovalo se to za poskvrnění. Pán Ježíš se však schválně dotkl máje, aby ukázal, že pro něho mrtví nejsou a koho se dotkne toho obživuje. A skutečně, když se máry zastavily, řekl: „Mládenče, povíďám ti, vstaň!“ Spasitel mluvil k mrtvému jako k živému. Prostě ho vzbudil ze smrtelného spánku. Hned po Kristových slovech mrtvý usedl a začal mluvit.

Hrdza pojala všechny a velebili Boha slovy: „Veliký prorok povstal mezi námi“ a „Bůh navštívil svůj lid!“ Neobyčejná událost vydělala naimské občany. A opravdu, je strašné pro nás, kteří jsme si navykli na moc smrti, být přítomen ještě větší moci, než je ona.

Pán Ježíš Kristus přišel na zemi, aby lidi naučil vše, co je nezbytné pro jejich spasení. Každý člověk musí vědět, co nám sebou představuje, je-li zvířetem jako všechna ostatní zvířata na zemi, nebo je něčím jiným? Spasitel často zdůrazňoval, že člověk je zvláštní Boží stvoření, že osobnost člověka má větší cenu než celý svět. Co však tvoří hodnotu člověka? Těch 70 kilo masa a kostí, nebo něco jiného? Hodnotou je nesmrtelná lidská duše určená k tomu, aby věčně žila, a to blaženým životem u samotného Boha. Aby přesvědčil lidi o jejich nesmrtelnosti, Bůh Ježíš Kristus nepoužil dlouhá kázání nebo komplikované úvahy, nýbrž jim to prostě předvedl. Vzkřísil syna naimské vdovy pouze slovem, aby ukázal, že pro Boha jsou živi i ti, na které se lidé dívají jako na mrtvé.

Pro křesťany je smrt přechodem do nového, lepšího a pravého života. To však bývá jen v případě, když člověk žije tak, jak si Bůh přeje. Věčný život je určen těm, kdo odhodlali hřích a žijí pro Boha.

Přesto však smrt je. Člověk se jí bojí. Nebojí se jí proto, že smrt stanoví konec pozemskému životu, nýbrž proto, že se člověk necítí k ní připraven, nebo lépe řečeno, že se necítí

hodným nebeského věčného života! Neboť kdo není účasten věčného života, stává se účastníkem věčné smrti, která je zřejmě strašná a z které člověk nemůže přejít do věčného života. Svätý evangelista Jan říká v poslední knize Bible, ve Zjevení, v níž popisuje závěrečný osud světa a co po něm následuje: „A spatřil jsem před trůnem (Božím) stát mrtvé, velké i malé. I byly otevřeny knihy; též jiná kniha byla otevřena, totiž kniha života. A mrtví byli souzeni podle zápisů v knihách, podle svých skutků. Neboť moře vydalo své mrtvé, kteří byli v něm, a smrt i peklo vydaly své mrtvé, kteří byli v nich, a byli souzeni každý podle svých skutků. Smrt i peklo byly uvřezány do ohnivého jezera. To je druhá smrt, ohnivě jezero. A kdo nebyl nalezen zapsán v knize života, byl uvřezán do ohnivého jezera.“ (Zj 20, 12-15)

Proto kdykoliv slyšíme zvonění ohlašující smrt někoho z věřících, když vidíme pohřební průvod, vzpomínáme si, že i k nám přijde hodina smrti. Vzpomeňme si na slova svatého Jana Bohoslovce o věčné druhé smrti, od níž není záchrany. Ukážeme se v poslední hodinu hodnými věčného blaženého života: ať nás ta hodina zastihne Bohu odevzdané a s lidmi smířené. A když slyšíme v chrámě slova: „Za křesťanské skonání našeho života bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovědní na hrozném soudu Kristově prosíme“, uvědomme si, že ta slova vyzývají nás, živé, abychom přemýšleli o smrti a důstojně se na ni připravili.

Mariánské Lázně dne 25. 9. 1973.

Z Nedělníku biskupa Nikodima a prot. Cx. P. Christova přeložil a uspořádal Radivoj Jakovljevič.

ŽIVOTY SVATÝCH

SVĚTITEL ALEXIJ, METROPOLITA MOSKEVSKÝ A CELÉ RUSI, DIVOTVŮRCE

Śváték 12. / 25. února, a také 20. května / 2. června, kdy se připomíná vyzdobnutí jeho svatých ostatků, a v den památky světitelů moskevských 5. / 18. října

Světitel Alexij, metropolita moskevský a celé Rusi, divotvůrce, se narodil v roce 1292 (podle jiných pramenů 1304) v Moskvě, v rodině bojar Feodora Bjakonta a jeho ženy Marie, původem z Černigovského knížectví. Při svatém křtu přijal jméno Jeleferij. Když bylo chlapci dvanáct let, stala se mu podivuhodná událost. Když chystal síť na lovení ptáků, pojednou usnul a jasně uslyšel hlas, který k němu mluvil: „Alexiji, proč nadarmo pracuješ? Ty budeš lovcem lidí.“ Když se probudil, nikdo kolem něj nebyl, ale chlapec se od toho okamžiku počal vzdávat světské marnosti, začal co nejčastěji navštěvovat chrám a v patnácti letech si vyprosil od rodičů pozhájení ke vstupu do monastýru. Vstoupil do moskevského monastýru zasvěceného svátku Zjevení Páně, kde prožil v přísném mníšském odříkání a modlitbách přes dvacet let. Jeho duchovními rádci byli velcí asketi tohoto monastýru starce Gerontij a Stefan (bratr ctihodného Sergeje Radoněžského). Po tomto čase mu metropolita sv. Feognost (památka 4. / 17. března) nařídil, aby opustil monastýr a staral se o právní a soudní záležitosti církve. V této povinnosti plnil řádně po dobu dvanácti let s titulem představeného metropolity. Roku 1350 byl Alexij vysvěcen na biskupa vladimírského a po smrti sv. Feognosta roku 1354 se stal nástupcem na místě metropolity moskevského. Roku 1356 byl v Konstantinopoli patriarchou Kallistem vysvěcen na metropolitu kyjevského a vešlé Rusi, s titulem „předstředního metropolity a exarchy“.

V té době prožívala ruská církev a země těžké období pod nadvládou Tatarů. Nehledě na všechny těžkosti té doby se světitel Alexij co nejvíce staral o svoji pastvu, jmenoval biskupy, zakládal monastýry podle vzoru monastýru svatě Trojice založeného ctihodným Sergiem Radoněžským. Urovnával vztahy s chány ze Zlaté Hordy (Zlatá Horda či přesněji Orda byla rozsáhlá turecko-mongolská říše zahrnující část jihovýchodní Sibiře a východní Evropy; její chánové ovládali mezi roky 1241 až 1480 dnešní Kazachstán, Uzbekistán, Turkmenistán, jižní část evropského Ruska, východní Ukrajinu a Krym. Ve 13. století pronikli až do střední Evropy.) Několikrát musel samotný metropolita

cestovat do Zlaté Hordy, kde byl velkým přímluvcem za svoji pastvu a za svůj lid. Roku 1357 si jej chán Čanibek přímo vyžádal, aby světitel přijel do jeho paláce a tam skrze přímluvy a modlitby uzdravil jeho osleplou ženu Taidulu. Světitel Alexij na to odvětil slovy: „Prošba i tento čin přerývají míru mých sil, ale věřím, že Ten, který dal prozřít slepému, nebude pletičravý k modlitbám víry.“ A skutečně, po modlitbách světitele a po pokropení svatou vodou se chánova manželka uzdravila a znovu nabyla zraku.

Když zesnul velký kníže Jan (Jan II. Ivanovic Krasnyj), vzal pod svoji ochranu jeho malého syna Dimitrije (v budoucnu nazvaného Donský - pro vítězství v roce 1380 na Kulikově poli, roku 1388 byl kanonizován, jeho památka je 19. května / 1. června), tomu byl pěstounem a vychovával jej. Mnoho vykonal proto, aby usmířil mezi sebou rozhádaná ruská knížata, kteří nechtěli přiznávat vládu Moskevského knížectví po smrti velkého knížete Jana. Přitom všem ale světitel nezapomínal na své povinnosti a práci metropolity. Založil roku 1361 monastýr zasvěcený svátku Rukou nesvářeného obrazu Spasitele Krista na ležem, bratru Feby Jauzy v Moskvě (nyní je znám jako Spaso-Andronikov monastýr, nebo také Andronikov monastýr, a to po Andronikovi, prvním igumenu tohoto monastýru, učedníku ctih. Sergeje Radoněžského) a také tzv. Čudov monastýr (hlavní chrám monastýru byl zasvěcený svátku Zázraku svatého archanděla Michaela v Chonách 6. / 19. září, tento monastýr se nacházel v moskevském Kremlu, v letech byl 1929-1930 zbořen). Díky světiteli byly znovu obnoveny dávné monastýry v Nižním Novgorodu Blagověščenskij (tj. zasvěcený svátku Zvěstování přesevatě Bohorodice) a ve Vladimíru zasvěcený svatým Konstantinu a Heleně. Světitel se dožil stáří sedmdesáti osmi let, na trůnu metropolity přebýval dvacet čtyři let, zesnul 12. února roku 1378 a byl pohřben dle svého přání v Čudovom monastýru. Jeho svatě netlejší ostatky byly vyzdobny ze země za padesát let a byly proslaveny mnoha zázraky a divy. Nyní se ostatky světece nacházejí v moskevském patriarchálním chrámu Zjevení Páně.

a. Marek Malík

ZPRÁVY ZE SVĚTA

ROK KŘTU A MANŽELSTVÍ V RUMUNSKU

Následuje iniciativu Jeho Blaženosti patriarchy Danièle, posvátný synod Rumunské pravoslavné církve schválil v dubnu 2010, aby rok 2011 byl pro Rumunskou pravoslavnou církev Rokem svatě tajiny křtu a svatě tajiny manželství. V roce 2011 se proto eparchie

rumunské církve doma i v zahraničí chystají pořádat pastorační a misijní konference, teologická kolokvia, rozhovory a duchovní setkání zaměřená na svatě tajiny křtu a manželství. Profesori a teologové jsou vyzýváni, aby psali studie, komentáře a příspěvky, které budou přibližovat biblický, historický, dogmatický, pastorační a sociální pohled na tyto dvě svatě tajiny, přičemž má být také rozebrána otázka konfesní či nábožensky smíšených rodin. Práce duchovních a teologů mají zdůraznit význam křesťanské rodiny z náboženského, duchovního, kulturního a sociálního hlediska a bránit posvátnost rodinné instituce před v současnosti velmi rozšířenými sekulárními koncepty. Rodině má být věnována také zvláštní pozornost na hodinách náboženství v rumunských školách a na farnostech a součástí programu Roku vyhlášeného rumunským patriarchátem mají být i dvě velké pastorační konference a nejméně jedna konference duchovních v každé eparchii. Problematikou rodiny se bude zabývat také podzimní zasedání Posvátného synodu a to také zahájí výstavu věnovanou tématu Roku. Webová stránka rumunské patriarchie (www.patriarhia.ro) má v roce 2011 zvláštní část věnovanou Roku svatě tajiny křtu a manželství.

VÝZVA NA KONCI ROKU MIGRACE

Na sklonku roku 2010, který Konference evropských církví vyhlásila Rokem evropských církví odpo-

vidajících na migraci, prezident Konference evropských církví (CEC), francouzský metropolita Emmanuel (Ekumenický patriarchát), a moderátor Církevní komise pro migranty (CME) Rev Arlington Trotman (metodista) vydali společně prohlášení, v němž se jménem obou organizačních obcí na evropské křesťany.

„Lázně a posilné svědectví a službu migrantům, uprchlíkům a etnickým menšinám. Nezapomínejme na osoby, které ztratily své životy na cestě do bezpečí anebo ve vězení. Najděme způsob, kterým bychom vyjádřili, že křesťané jsou povoláni být s migranty a že uznáváme důstojnost každého člověka, jak byl stvořen dle Božího obrazu. Proto rovnost a respekt nemůže záviset na ekonomické hodnotě, kterou ten který člověk přidává, nebo ne.“

Prezidenti Konference evropských církví a Církevní komise pro migranty dále vyzývají představitele evropských institucí, aby dbali na mezinárodní právo týkající se migrantů a uprchlíků a usilovali o společný evropský azylový systém a ratifikovali Mezinárodní konvenci práv všech pracujících migrantů a členů jejich rodin. Prohlášení pokračuje slovy: „Přesvědčení, že migrace je normálním projevem lidské historie, a vědomí si toho, že migrace bude vždy představovat výzvu, věříme, že potřebujeme aktivně a pozitivně přetvářet realitu migrace. Stavějme mosty a vytvářejme místa, kde se lidé mohou setkávat a seznamovat se s jejich historií, příběhy a zkušenostmi.“

ZPRÁVY ZE SVĚTA

Mluvme jedni s druhými a ne již jedni o druhých. Oslavme naši různost společně a hledejme způsoby, jak odpovědět na společné výzvy společně a ne odděleně.

TÝDEN MODLITEB ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ V RUMUNSKU

Tak jako v předšlých letech se v Rumunsku i letos konal týden modliteb za jednotu křesťanů za účasti Rumunské pravoslavné církve. Týden byl zahájen večerní bohoslužbou slouženou vikárním biskupem patriarchy Cypriánem a kázáním rumunského patriarchy Daniele v bukurešťské patriaršské katedrále. Bohoslužbu přenášelo rumunské církevní rádio Trinitas. Před samotným týdnem modliteb bylo duchovenstvo patriarchy vyzváno k účasti na tomto každoročním ekumenickém setkání a k tomu, aby se

účast pravoslavných biskupů a duchovních konala dle pravidla vydaného v říjnu 2008 rumunským posvátným synodem. Toto pravidlo stanovuje, že se v rámci týdne v pravoslavných katedrálách a chrámech bude konat večerní bohoslužba, na níž budou pozváni zástupci všech křesťanských církví a společenství z daného místa. Ti se nebudou účastnit liturgického dění. Po bohoslužbě pak tyto zástupci přednesou svoje poselství. Duchovenstvo rumunské pravoslavné církve se bude účastnit bohoslužeb ostatních křesťanských církví bez liturgické účasti a pak přednese řeč k tématu setkání. Týden modliteb za jednotu křesťanů končí v Rumunsku 25. ledna.

6. ÚNOR JAKO NEDELE PRAVOSLAVNÝCH SKAUTŮ

Východní pravoslavná komise pro skauting Americké pravoslavné církve (EOCS) určila 6. únor 2011 za neděli skautů. Vyhlášení neděle skautů probíhá v Americe již léta a klade si za cíl ozřejmit věřícím výhody skautingu a zvýšit jejich povědomí o skautských programech a jejich významu pro mladé lidi. Pravoslavná komise pro skauting byla založena v 60. letech minulého století pod patronací Trvalé konfe-

rence kanonických pravoslavných biskupů Ameriky. Komise vyzývá všechny pravoslavné církve, aby se k neděli skautingu připojily, dokonce i když při farnosti není žádný skautský oddíl. Komise dále vyzývá farnosti, aby na neděli věnovanou skautingu pozvali své členy ve skautských uniformách a aby skauti v tuto neděli četli apoštola a konali co nejvíce úkonů v rámci nedělní bohoslužby a po ní. Skauti jsou také vyzváni, aby po bohoslužbách představili svoje aktivity farnostem a pozvali do svých oddílů další kluky a holky.

RECENZE

PRAVOSLAVNÝ KALENDÁŘ NA ROK 2011

(ISBN 80-901661-6-5, Pravoslavné vydavatelství 2010)

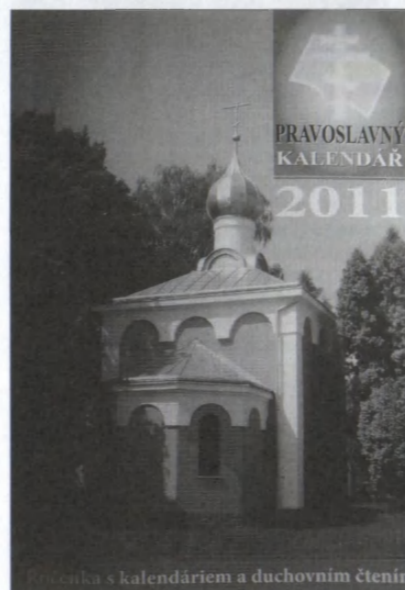
Také v roce 2011 vyšla pěti o. Josefa Hauzara česká ročenka s kalendářem, duchovním čtením a schematismem, která by neměla chybět v žádné pravoslavné rodině a již by si měl opatřit každý pravoslavný věřící – přinejmenším z důvodu prostého vědomí, který svátek se bude kdy slavit, a také aby věděl, který blas se právě zpívá v chrámu i které části Pisma svatého by si měl přečíst a kterého světece a svatci v ten který den zvláště poprosit o nebeskou pomoc. V tomto směru český pravoslavný kalendář již tradičně vychází jak části věřících a duchovenstva do držící tzv. starý styl a řídicí se julánským kalendářem, tak také věřícím a duchovním dodržujícím tzv. nový styl a kalendář gregoriánský.

Nedílnou součástí Pravoslavného kalendáře je již po mnoho let duchovní čtení, jež věřící v ročence na rok 2011 nezkáme. Po úvodu o historii chrámu v Čelechovicích od metropolitů Kryštofa zde nalezneme například zamýšlení olomoucko-brněnského arcibiskupa Simeona „Boží poselství z Kafarna“, vybízející nás k prosbě k Bohu, jenž má vycházet z hloubi srdce a být projevem našeho soucítí a lásky k bližnímu.

V dalším pěkném příspěvku se libozvučnou slovenštinou obrací ke čtenářům arcibiskup prešovský a Slovenska Ján, který nás vyzývá prostřednictvím několika evangelijních výroků k opravdovosti a důslednosti našeho křesťanského života a k tomu, abychom správně využili čas, který je nám daný.

Evangelijně ukotvený a pěknou češtinou je napsaný příspěvek z pozůstalosti M. J. Pulce, který nalezneme v kalendáři pod titulem Čekání na krále. Další příspěvek je z pera metropolitů Kryštofa a zamýšlí se nad sociální službou – filantropií v pravoslavné církvi a připomíná některé (bohužel zatím ne velmi početné) příklady z této oblasti.

Rozdíl mezi církví národní a církví diaspory pak do hloubky vysvětluje článek arcibiskupa Simeona se zvláštním zřetelem na dějinnou cestu pravoslavní u nás. Vladyka Simeon varuje před ztrátou povědomí o domácích kořenech a východiscích církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a před ztrátou vlastní identity, která v současnosti místní pravoslavné církvi hrozí v důsledku převahy věřících jiných národů a národností v mnohých církevních obcích. Arcibiskup Simeon také varuje před leností a neochotou části duchovních misijně pracovat s dětmi a mládeží a před uzavíráním se církve před svým okolím a před ostat-

Pravoslavný kalendářem a duchovním čtením

ními křesťany. Arcibiskup v závěru svého příspěvku zdůrazňuje význam misijního poslání a srozumitelnosti evangelijního poselství místní pravoslavné církve pro budoucnost.

Zajímavým oživením církevního kalendáře na rok 2011 je pak článek o. prot. Jána Nováka, seznamující čtenáře prostřednictvím citací celé řady dějinných dokumentů s historií pravoslavní v samém srdci Sloven-

RECENZE / SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

ška - v kraji pod Krábovou Holou. V tomto kraji si věřil lid od dob dávno minulých (nejpozději od 13. stol.) až dodnes zachovával pravoslavnou víru a pravoslavný církevní obřad.

V kalendáři citlivě připomíná a zdůrazňuje roli ženy - matky zamýšlení arcibiskupa Kryštofa nazvané Mateřská láska.

K tradici poustevníků a starců - učitelů duchovního života - čtenáře kalendáře odkazuje úryvek knižky Na horu od o. Jana Týmala a Poučení otce Porfyrie o lásce v překladu metropolitů Kryštofa.

Čtenář v kalendáři nalezne také několik myšlenek z pera matky Marie (Skobcové) v překladu Dagmar Ilharové. Jedno z nejnavštěvovanějších poutních míst Řecka i jeho zajímavou historii a také tamější divotvornou ikonou přsvaté Bohorodice přibližuje příspěvek metropolitů Kryštofa nadepsaný „Matka Boží z Ajjias“.

Závěr pak patří čtení o tvorech v Bibli. v němž opět metropolita Kryštof přibližuje pohled na hada, havrana, osla, lva, holuba a lišku a připomíná výsadní postavení i odpovědnost člověka v Božím plánu stvoření.

Achillovou patou ročenky je letos bohužel opět spousta chybných a chybějících údajů a nedopatření

v poslední části kalendáře - schematismu. Uvedeny jsou někdy neplatná jména, adresy e-mailové adresy a čísla, což vyvolává u části duchovenstva i věřících nevoli a činí kalendář v situacích potřeby kontaktu s církví v některých případech špatně použitelným. Bylo by zřejmě zapotřebí celou část kalendáře, kde se nacházejí adresy telefonní čísla a další údaje, připravit a důsledně pak dbát na každoroční přesnou aktualizaci údajů. Tato část bohužel také obsahuje velké množství pravopisných chyb a překlepů, proto by bylo vhodné nechat příště kalendář opravit jazykovým korektorem.

To, že schematismus, který je součástí kalendáře, vykazuje řadu chyb je určitě velká škoda, zejména proto, že duchovní čtení, které v kalendáři nalezeme, je letos poměrně bohaté a povznese i potěší nejevdného čtenáře. Pravoslavní věřící dobře využijí také kalendářní část.

Roman Jurga

Pravoslavný kalendář na rok 2011 je možné si objednat na adrese: ÚMR Pravoslavné církve v českých zemích, Sárcecká 36, 160 00 Praha 6 - Dejvice, anebo si jej zakoupit na úřadech eparchiálních rad.

KULATÉ ŽIVOTNÍ JUBILEUM MÁTUŠKY LJUBOV V LIBERCI

Manželka otce protojereje Mykoly Masnjuka Ljubov se 14. ledna dožila kulatého jubilea 30 let. Vladýka metropolita Kryštof v rámci své arcipastýřské vizitace liberecké církevní obce po bohoslužbách v neděli 16. ledna pozdravil jubilantku a vyznamenal ji spolu s dalšími obětavými členy církevní obce Pochvalným diplomem svatých Cyrila a Metoděje. Poté daroval mátušce obraz znázorňující pravoslavný chrám jako symbol toho, že všechny naše úspěšné cesty vedou přes různá

úskalí a těžkosti k Boží svatyni. Mátušce Ljubov následně blahopřáli i další členové doprovodu vladýky - protodiakon Vasilij Bučuk, diakon a ředitel nedělní školy svaté Ludmily Vasil Čerpek, žalmista Nikolaj Žiguc a Nikolaj a Marie Lemkovi. K blahopřání hostů se připojili i další významní členové liberecké církevní obce. Přejeme mátušce Ljubov Masnjukové, jejímu chotí otci Mykolovi a dceři Serafimě do dalších let „Mnohá a blahá léta“.

Ústředí

VÁNOČNÍ BESÍDKA V BRNĚ

Tak jako v předchozích letech připravila pravoslavná církevní obec při katedrálím chrámu sv. Václava v Brně a brněnská Svatováclavská hudební škola nejenom pro své nejmladší členy, ale opravdu pro všechny vánoční besídku při příležitosti pravoslavných vánočních dle juliánského kalendáře.

Bohatý program naplněný zpěvem a hudbou byl předveden 7. ledna v kulturním středisku na Nové Radnici v samém centru Brna. Večer byl zahájen přivítáním a vánočním přáním o. prot. Jozefa Fejsaka, který již třetí desetiletí obětavě vede brněnskou farnost. O. Jozef ve svém proslovu také uvítal vzácné hosty - konzula Ruské federace s manželkou a konzula Ukrajiny.

V rámci programu pak s koncertem vánočních koled českých, ukrajinských a srbských vystoupil napřed smíšený sbor při pravoslavném katedrálím chrámu svatého Václava a pak mužský kvartet pod vedením Mgr. Jaroslava Černočeho. Následoval koncert žáků Svatováclavské hudební školy a přednes vánočních přání, básniček a písní nejmladšími koledníky. Závěr hudební části pak patřil společnému zpěvu nejznámějších českých koled.

Rozdávání dárků se ujal o. Marek Malik a dárky dostalo mnoho desítek dětí, jež se kromě asi dvou stovek dospělých akce účastnily buďto jako účinkující, anebo jako diváci. Po tomto bohatém a pěkném programu následovalo požití pokrmů, připitek a bohatý raut, který umožnil věřícím z Brna i z širokého okolí se setkat v neformální atmosféře, porozprávět a popřát si navzájem: Kristus se rodí! Oslavujte ho!

Ze strany všech hostů a účastníků vánoční besídky na Nové Radnici v Brně patří poděkování o. Jozefu Fejsakovi a všem, kdo tento večer v Brně připravili a zorganizovali, a samozřejmě také všem, kdo v rámci večera vystupovali jako zpěváci, hudebníci a recitátoři. Zdařilá akce nepochybně přispěla k propagaci pravoslavi ve druhém největším městě republiky a potěšila všechny účastníky - pravoslavné děti i dospělé věřící.

ZPRÁVY Z EPARCHIE

VÁNOČNÍ SETKÁNÍ 2010

Ve dnech 27.-29. prosince 2010 uspořádal Odbor péče o mládež olomoucko-brněnské eparchie tradiční vánoční setkání pro ty z našich dětí, které se nebojí mrazu a sněhu. Na pozvání Jeho Preosvícenosti vladky Jáchyma jsme se tentokrát sešli v monastýru frubá Vrška, který sice není tak luxusně vybaven jako Vilémov, ale tento nedostatek více než vyvážilo láskavé pohostinství a všestranná péče našeho biskupa. Děti nás pak přesvědčily, že zima je ani náhodou nedokáže vystrašit, a řádily na sněhu stejně jako v létě.

V první řadě je zapotřebí poděkovat vedoucímu táboru o. Dušanovi Basiliu Sváběnkovi. Hry pro děti jako už tradičně vymyslela sestra Marie Halodová. Ale velké platnou posilou byl také o. Serafim Tomček, který dodal svoje dva velmi šikovné kluky a přidal k nim ještě třetího, který sice nemá s pravoslavným prostředím žádné zkušenosti, ale velice ochotně se k ostatním přidal ve všem, co podnikali.

Asi lze snadno uhadnout, že námětem všeho dění byly události kolem narození Spasitele Ježíše Krista. Děti se změnilly v pastýře a mudrce z Východu, kteří putovali do Betléma, aby se poklonili nově narozenému Králi světa. Na zahradě jsme si ustrojili stromček, zpívali jsme koledy, proběhla i soutěž ve znalostech okolností Kristova narození. Samozřejmě děti nezapomínaly si hrát a bavit se a všechno se jim velice líbilo.

Jenom velice neradi jsme se s monastýrem sv. Gorazda loučili a doufáme, že na letní tábor využijeme pohostinství a péče našich přátel z jihu Moravy ještě více. Máme řadu plánů a nápadů a sami jsme zvědaví, co se nám z nich v budoucnu podaří uskutečnit.

Diákon Mojmír Kříž

DĚTSKÁ VÁNOČNÍ BESÍDKA V PRAZE

Nedělní škola svatě Ludmily uspořádala v pátek 7. ledna vánoční besídku v Ruském kulturním a informačním středisku v Praze. Hlavní částí programu byla dojemná hra O narození Páně, ukončená zpěvem koled. Po ní světenci nedělní školy samostatně vystupovali s básněmi, hrou na klavír, housle a zobcovou flétnou.

Vše k oslavě narození Spasitele světa Ježíše Krista. Přítomně pozdravil a práci nedělní školy vysoce ocenil metropolit Krystof. Závěrem vánoční besídky rozdál přítomným dětem více než sto dárkových balíčků. Na konec bylo pro všechny připraveno pohostění.

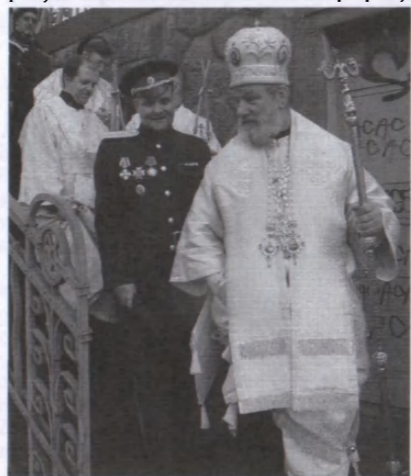
Nedělní škola pořádá v polovině února zimní tábor v Doubravě u Aše. Zájemci se mohou přihlásit u jejího ředitele o. diakona Vasilu Čerepka. Přejeme vedení školy do nového roku hojnost Božího požehnání.

Ústředí

ZPRÁVY Z EPARCHIE

SVĚCENÍ PRVNÍ ZÁSTAVY PRAŽSKÉ KOZÁCKÉ STANICE

Před několika lety byla v Praze založena jako občanské sdružení Pražská kozácká stanice. Její členové pečují o uslechtilé tradice kozáků, zvláště podporují

pravoslavi v Praze a vykonávají při řadě církevních událostí čestnou stráž. V sobotu 8. ledna vysvětil vладыka metropolita pro toto občanské sdružení první zástavu v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice. Kozácké občanské sdružení vydalo také na letošní rok nástěnný kalendář.

VYSOKÉ CÍRKEVNÍ OCENĚNÍ OTCI PAVLU CELICOVI

Vysoké církevní ocenění – právo nošení mitry udělil otcí protijereji Pavlu Celicovi metropolita Kryštof v neděli 9. ledna 2011 při archijerejské svatě liturgii v chrámu svatého Nikolaje v Praze. Otec Pavel je již řadu let obětavým a úspěšným duchovním správcem 4. pravoslavné církevní obce v Praze. Pečuje nejen o své svěcené věřící, ale účastní se také požehnané práce nečestní školy svatě Ludmily. Vysoké církevní vyznamenání mu udělil metropolita Kryštof na základě několikrát opakované prosby věřících.

Církevní rada

UCTĚNÍ PAMÁTKY JIŘÍHO DIENSTBIERA

V den pohřbu 14. ledna 2011 uctil metropolita Kryštof položením věnce a modlitbou „Otte náš“ ve Valdštejnském paláci v Praze památku senátora Jiřího Dienstbiera, bývalého ministra zahraničních věcí a komisaře OSN pro FR Jugoslávii, Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko. Zesnulý vždy hájil lidská práva, demokracii a lidskost. Jako

uvážlivý a nestranný politik se ukázal zvláště při řešení problematiky Kosova. Senátor PhDr. Jiří Dienstbier, Dr. h. c., se narodil 20. 4. 1937. Po vystudování Karlovy univerzity pracoval v Českém rozhlasu. Proti sovětské okupaci v roce 1968 otevřeně vystupoval jak na svém pracovišti, tak příspěvkem do novin. Byl záhy propuštěn a pracoval jako topič a vrátný. V roce 1977 podepsal mezi prvními Chartu 77 a v roce 1979 se stal jejím mluvčím. Následně byl a tři roky uvězněn. Vydával samizdatové tiskoviny.

Po sametové revoluci hned 10. 12. 1989 byl jmenován místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí (do r. 1992). Jeho další činnost na mezinárodním poli byla velmi široká. Byl zakladatelem a předsedou Rady pro mezinárodní vztahy (1994–2011), člen Commission on Global Governance (1992–2000). Od r. 1998 do 2001 byl zvláštním zpravodajem Komise pro lidská práva OSN pro FR Jugoslávii, Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko.

ZPRÁVY Z EPARCHIE

Byl jmenován doctorem honoris causa Burgundské univerzity v Dijonu a byl hostujícím profesorem řady univerzit, zvláště v USA, Anglii a Izraeli. U nás byl vyznamenán Medailí TGM I. stupně a v zahraničí ještě dvanácti osmi oceněními.
Více na: <http://jiri.dienstbier.cz>.

Ústředí

POSVĚCENÍ ŘEKY JIZERY

Řeka Jizera pramení na hranicích naší země s Polskou republikou, v mokřinách Velké a Malé Jizerské louky. Svým tokem rozděluje Jizerské hory od Krkonoš. Na svém horním prudkém toku patří mezi naše nejchladnější, ale i nejstudnější řeky. Její břehy lemují četná města a také chrámy, které pocházejí z hluboké

minulosti. Zvláště od Turnova dále po proudu. Tady se nachází stará kulturní oblast osídlená již v době kamenné, postupně využívaná dalšími národy a kulturami, které ji osídlovaly. Dodnes se zachovala některá místa v podobě, kterou jí vtiskl řád cisterciáků z Hradiště (Mnichova). Zvláště chrámy Zvěstování Panny Marie v Mohelnici nad Jizerou a sv. Mikuláše ve Vlni u Mladé Boleslavi patří mezi nejkrásnější zachované památky pozdní románské architektury na našem území. Také zsvěcení mnoha dalších staveb napovídá o účtě ke světcům prvotní církve, sv. Jana Křtitele, sv. Vavřince, sv. Jakuba, sv. Petra a Pavla.

Od Mladé Boleslavi je tok řeky již línější, ale i tady je na ní mnoho míst nedotčených lidskou činností. Přírodní rezervace. Svoji samostatnou pouť končí řeka několik kilometrů před Starou Boleslaví jako pravobřežní přítok Labe, a to u nevelkého města Lázně Toušev.

Jméno dali řece prý již staří Keltové ještě před germánským a slovanským osídlením. I ve francouzské

Bretani je řeka podobného jména Isère.

Nad soutokem řeky Jizery s vodnatým potokem Žernovníkem, na ostrohu dnes již téměř ve středu města, stojí chrám sv. Jakuba Většího, kde máme boční kapli sv. Jana Křtitele my pravoslavní křesťané ze Železného Brodu. V podvečer 19. / 6. 1. se sešlo naše společenství k oslavě svátku Zjevení Páně – Křtu Pána našeho Ježíše Krista. Po pobožnosti odsouzené v chrámu jsme se odebrali k řece. Zde jsme vykonali obřad svěcení vody. Během něj nás zastihly dvě prudké snehové přehánky, takže ani přihlížejících nebylo mnoho. Řeku jsme světili teprve podruhé. Vzhledem k tomu, že se jednalo o všední pracovní den, děkujeme našemu otci Ivanovi (Hadravovi), že přijel mezi nás.

Křest v Jordáně přináší zjevení trojičného tajemství. Není jen projevem nekonečné shovívavosti Boha, ale stává se aktem, který nastoluje novou skutečnost: Syn se stává Mesiášem, Vykupitelem, který svoji pokorou osvobozuje veškeré lidstvo. Svoji činnost zahajuje touto podřízeností zákonu a dovršuje ji v položení vlastního života na kříži. Ponoření do vod Jordánu se stává předobrazem ukřižování. Trojiční tajemství osvětluje naši realitu, ale i realitu našeho světa. Na počátku stvoření jsou vody jen chaotickou hmotou. Po pádu člověka se jejich úloha stává dvojsmyslnou, dávají plodnost a život, ale mohou se změnit i na smrtící povodeň. V pohanských kultech se proto často spojují s hrozivými božstvy. Bůh se proto nanovo obrací k tomuto životu, dotýká se jej božským tělem Slova, jako by jej chtěl očistit a učinit jej nástrojem spolupůsobícím při spáse lidstva. I my můžeme nabírat tuto životodárnou vodu, neboť Bůh má velkou péči o nás, on stav se pro naše pročištění člověkem, očisťuje naši přirozenost v Jordáně a osvétluje nás i vody. Čerpejme tedy vodu s radostí, neboť tím, kdo jí s vírou čerpá, podává se neviditelné milost Ducha od Krista, Boha a Spasitele duší našich. Zde se vybaví modlitba vládky Gorazda za národ, která končí slovy: „Zjemi, Hospodine, duchovní žízně našeho lidu, abychom přestali pít z plytkých cisteren a zažili z plných pramenů vody živé.“

Po skončení obřadu jsme i celý den zakončili společným stolováním. Zvláště mezi nejmladšími účastníky možnost tohoto posezení jen posílila radost jejich prožitku. Sláva Bohu za vše!

o. Josef Brožek

ZPRÁVY Z EKUMENY

ZALOŽENÍ ČESKÉ KŘESŤANSKÉ ENVIRONMENTÁLNÍ SÍTĚ (CKES)

V sobotu 22. ledna 2011 proběhla v Praze ustavující schůze České křesťanské environmentální sítě (CKES). Na tomto setkání se sešla více než desítka zájemců a k CKES se připojili zástupci Římskokatolické farnosti Český Brod, Obce křesťanů, Náboženské obce Církve československé husitské v Praze 6 - Břevnově, Ekologické sekce České křesťanské akademie, Českobratrské církve evangelické, Ekumenické akademie Praha, Pravoslavné církve v českých zemích, Pravoslavné akademie Vilemova a Střediska ekologické výchovy Slunečnice. Byly představeny nové webové stránky <http://ckes.cz>, zvolen výbor občanského sdružení CKES a její předseda, kterým se pro nadcházející rok stal Marek Drápal. Cílem České křesťanské environmentální sítě (CKES) je umožnit církvím v ČR, křesťanským ekologickým organizacím a jednotlivcům sdílet a poskytovat informace a zkušenosti z oblasti ochrany životního prostředí, zabývat se ochranou životního prostředí a podporovat péči o Boží stvoření.

CKES chce naponáhat rozvoji environmentálních programů a projektů v církvích a církevních organizacích a současně respektovat šířku rozdílných církevních tradic, z nichž každá svým osobitým způsobem a všechny společně usilují na základě biblických, teologických a duchovních východisek o hledání a uplatňování principů trvalé udržitelnosti s ohledem na bližní, s ohledem na život příštích generací a s ohledem na život celého Božího stvoření.

CKES se ve své činnosti odkazuje na Evropskou křesťanskou environmentální síť ECEN (www.ecen.org).

DIALOG ŽIDŮ, KŘESŤANŮ A MUSLIMŮ

Ve zcela zaplněné velké posluchárně Evangelické teologické fakulty UK se 20. ledna 2011 večer konala panelová diskuse Komise pro mezináboženský dialog při Ekumenické radě církví v ČR na téma Dialog židů, křesťanů a muslimů – jak spolu žít v míru? Asi dvě stovky přítomných více než dvě hodiny naslouchaly nejen osobním

zkušenostem s jinými náboženskými směry pětice hostů kulatého stolu. Debaty se zúčastnili Karol Efraim Sidon, vrchní pražský a zemský rabin, imám Emir Omíč, Tomáš Halík, religionista a rektor univerzitního kostela nejsv. Salvátora, kazatel Církve bratrské a emeritní předseda Ekumenické rady církví Pavel Černý a Josef Hauzar, kancléř Pravoslavné církve v českých zemích.

Otec Hauzar na úvod připustil, že osobní zkušenost nemusí vypovídat o reálné situaci, mimo jiné přitom zařizoval na své poklidné dětství v multikulturní Halici. Připomněl také, že netolerance jednoho náboženského proudu k druhému často přichází jako impuls zvenku („dokud někdo neřekne, že ti a ti by měli být nepřátelé, sami si to neuvědomují.“) Otec Hauzar dále například poukázal na fakt, že pro pravoslavnou církev je svatou zemí jak Palestina, tak Izrael. Diskutující otevřeně mluvili i o tématech, která jsou citlivá, jako je otázka míru s jinými náboženskými společenstvími. Tomáš Halík jako odpověď na otázku, jak si v kontextu mezináboženského dialogu a míru mezi třemi abrahamovskými náboženstvími vyloučit biblickou zvěst „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky“, podotkl, že „křesťanství musí vždy zůstat nabídkou, která nesmí být spojována s útlakem a násilím jako v minulosti“. Jako budoucí cestu mezináboženského dialogu označil neustálé hledání společné řeči, „minim morali“. I Karol Sidon se vyjádřil ve smyslu, že pokud jde o prohlášení k mezináboženskému dialogu (například ze strany Světové rady církví apod.), židé nečekávají ani tak prohlášení, jako spíš vítají každý skutečný posun po společné cestě. Imám Emir Omíč, původem z Bosny, zdůraznil, že Korán, ač ho tak často nevnímáme, je knihou, kde každá řádka byla zjevna jako reakce na určitou událost a jako taková nabádá k míru. Uvedl, že možnost mírového soužití mezi židy, křesťany a muslimy existuje. Pavel Černý, bývalý dlouholetý předseda Ekumenické rady církví v ČR, připomněl přitom, že již více než deset let se pokus o mezináboženský dialog odehrává také na mezinárodní konferenci Forum 2000, která se každoročně na podzim koná v Praze a kde se také scházejí představitelé všech těchto tří monoteistických náboženství ke společnému dialogu.

Pravděpodobně ještě v letošním roce naváže na tuto panelovou diskusi studijní den Ekumenické rady církví v ČR s podobným tématem, tedy mezináboženský dialog.

Mgr. Sandra Zálabová,
Vedoucí tajemnice ERC v ČR

POZVÁNÍ

Casto diskutovanou otázkou v prostředí pravoslavné církve v Čechách i na Moravě je jazyková vybavenost části duchovních pocházejících z jiných zemí, kteří u nás mají nejenom odpovědnost za pravoslavné věřící ze zahraničí, ale také za pravoslavné Čechy, Moravany a Slováky. Ú těchto duchovních se samozřejmě očekává velmi potřebné misijní oslovení příslušníků většinové české populace a celé české společnosti. Velmi důležitá pro církev je také jejich srozumitelná a kvalitní komunikace s médií, jednání s úřady při rekonstrukci církevních objektů a komunikace v českém jazyce v rámci právní a sociální pomoci všem věřícím a i dalším potřebným lidem, kteří se na naše duchovní nacházející z jiných zemí obraceli. V neposlední řadě se očekává, že otcové duchovní z Ruska, Ukrajiny, Srbska, Rumunska, Bulharska a dalších zemí budou svými příspěvky obohacovat misijní zaměřený církevní tisk v českém jazyce. Těmto otcům duchovním a všem pravoslavným věřícím i dalším lidem z jiných zemí může s českým jazykem velmi pomoci...

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, V Lipkách 692, 500 02 Hradec Králové se svým projektem:

Hezky cesky

Konec studené války, globalizace, multikulturní svět a Evropská unie – fakta, která charakterizují posledních 20 let. Evropský trh se otevírá nejen občanům Evropské unie, ale i obyvatelům jiných evropských států. Česká republika celkem loajicky patří k zemím, kde převládá migrace ze států bývalého Sovětského svazu – Ukrajiny, Běloruska, Moldavska, Ruska a zemí bývalé Jugoslávie. Přitahuje je k nám slovanské jazykové příbuznosti, geografická poloha, možnost uplatnit se na trhu práce a v neposlední

řadě společná minulost. Pro obyvatele Zakarpatské Ukrajiny a volynské Čechy je to rovněž otázka příbuzenských vztahů a společných kořenů. Někteří přicházejí, aby řešili existenční problémy a díky práci u nás získali prostředky pro podporu svých rodin, jiní proto, aby změnili svůj život a našli novou vlast. Všichni mají jedno společné – naději. Aby se sny nerozplynuly dříve, než se naplní, je třeba překonat spoustu překážek. Cizí prostředí, cizí lidé, jiné zvyky, ale především cizí jazyk. Komunikace je nejdůležitějším prostředkem integrace, zároveň často nejtěžším úkolem. Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, V Lipkách 692, 500 02 Hradec Králové, nabízí pořádání jazykových kurzů českého jazyka, a to jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé. Kurzy budou zaměřeny na praktické zvládnutí jazyka, to znamená, aby si absolvent dovedl vyhledat a přečíst informace, aby porozuměl slyšené informaci a dokázal na základní úrovni komunikovat slovem i písmem. Případným zájemcům o výuku chce škola vyhovět nejen po stránce vstupní úrovně jazyka, po stránce časové (odpolední nebo večerní kurzy, případně víkendové kurzy), ale i po stránce obsahové (konverzace, gramatické, přípravné kurzy ke složení Osvědčení pro žádost o trvalý pobyt). Nabízena je výuka v malých i větších skupinách s využitím moderních výukových metod pod vedením zkušených lektorů s praxí výuky českého jazyka pro cizince. Nebát se a udělat první krok – to je rozhodnutí, které toho, kdo se chce naučit česky, přiblíží k cíli, o ostatní se postará škola.

Kontakt:

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, V Lipkách 692, 500 02 Hradec Králové, telefon: 495 514 801, 731 470 478, www.oahk.cz, e-mail: oahk.skola@oahk.cz

Jaroslav Bajer a Eva Jurigová

POZVÁNÍ

**PŘIHLÁŠKA NA POUŤ DO ISTANBULU
(KONSTANTINOPOLE) 1.-6. 4. 2011**

(veškeré info u Ondřeje Chrásta, tel: 606 914 916, e-mail: ondrej.chrast@gmail.com)

Jméno a příjmení: Přeji si ubytování: (podtrhnout)
Adresa: jednolůžkový pokoj (!!!příplatek 100 eur = 2600 Kč!!!)
Telefon: dvoulůžkový pokoj s kým:
E-mail: třílůžkový pokoj s kým:
Číslo cestovního pasu:
Datum vydání pasu:
Datum konce platnosti pasu: Datum: Podpis:
Datum narození:

POKYNY PRO POUTNÍKY:

Doklady: Pro občany ČR nebo EU - platný cestovní pas
Pro občany mimo EU - cestovní pas + platné
vizum do států EU, zjistěte si případnou vizovou
povinnost!!!! Osobní zodpovědnost každého
poutníka!!!

Individuálně si poutníci zajišťují:
Cestovní pojištění, kapesné

Kompletní cena pouti je 6000 Kč za letenku a 550 EUR
(nebo ekvivalent dle aktuálního kurzu) za samotnou
pouť - zaplatit nutno osobně do 17. 2. 2011 na úřadu
metropolitní rady (pozor nová adresa!!), po předchozí
tel. dohodě - 606 914 916, nebo následujícím převodem
na účet:
č.ú.: 228798784/0300
(účet Občanského sdružení svatého Mikuláše)
Variabilní symbol: 01042011
poznámka k platbě: pouť Konstantinopol + vaše jméno

Přihlášku zašlete na adresu (poštovní či e-mail):
Rezidence metropolitní rady pravoslavné církve
bratr Ondřej Chrást
Šárecká 36
160 00 Praha 6
Fax: +420 224 313 137
tel: 606 914 916
e-mail: ondrej.chrast@gmail.com

PROGRAM METROPOLITY

PŘEHLED BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYŠTOFA V MĚSÍCI BŘEZNU 2011

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

STŘEDA 2. BŘEZNA

v 11⁰⁰ hod. zúčastnit se modliteb za bulharský národ v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově 9a v Praze 2

ČTVRTEK 3. BŘEZNA

v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v monastýrské kapli sv. Mikuláše ve Vilémově u Litvle
v 10⁰⁰ hod. tamtéž poříznat řádné zasedání metropolitní rady Pravoslavné církve v českých zemích

MINUTA 5. BŘEZNA

v 11⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii ve staročtinné (jazyce Nového zákona) v chrámu Zvěstování převať Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2

PIATEK 6. BŘEZNA

v 9.30 hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově 9a v Praze 2
v 17⁰⁰ hod. zúčastnit se postní večerní bohoslužby spojené s vzájemným odpuštěním a přerůst modlitby k zahájení velkého postu v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

SOBOTA 7. BŘEZNA

v 17⁰⁰ hod. Mat. Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v kapli sv. Mikuláše v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenči

NEDELE 8. BŘEZNA

v 15⁰⁰ hod. Mat. Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v monastýrském chrámu Zesnutí převať Bohorodice ve Vilémově u Litvle

STŘEDA 9. BŘEZNA

v 6⁰⁰ hod. sloužit postní sv. liturgii předem posvěcených Darů v seminární kapli sv. Jána Teologa na PBF PU v Přesově
v 16⁰⁰ hod. tamtéž číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského

ČTVRTEK 10. BŘEZNA

v 15⁰⁰ hod. číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v monastýrském chrámu Zesnutí převať Bohorodice ve Vilémově u Litvle

11. A 12. BŘEZNA

na pozvání jeho Vysokoprosvecivosti arcibiskupa Marka být hostem Ruské pravoslavné církve zahraničí v Mnichově

NEDELE 13. BŘEZNA

v 10⁰⁰ hod. v Neděli pravoslavně sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech

STŘEDA 16. BŘEZNA

v 6⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgii předem posvěcených Darů v seminární kapli sv. Jána Teologa na PBF PU v Přesově

NEDELE 20. BŘEZNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu zesnutí převať Bohorodice na Olšanech v Praze 3

ÚTERÝ 22. BŘEZNA

v 10⁰⁰ hod. poříznat řádné zasedání eparchiální rady v hotelu IČON V Jámě 6 v Praze 1

STŘEDA 23. BŘEZNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgii předem posvěcených Darů sv. Rehoře Dvojeslova v monastýru sv. Václava a Ludmily v Loučkáč-Novém Sedle u Karlových Varů a po ní popřát matce představené Valentýně ke dni anděla

PÁTEK 25. BŘEZNA

v 9.30 hod. v den státního svátku Řecké hellénské republiky vykonat archijerejskou sv. liturgii ze svátku Zvěstování převať Bohorodice spolu s doxologií v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

NEDELE 27. BŘEZNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu Zvěstování převať Bohorodice v Praze 2 Na Slupi 4a

STŘEDA 30. BŘEZNA

v 6⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgii předem posvěcených Darů v seminární kapli sv. Jána Teologa na PBF PU v Přesově

**Otec igumen Jakub
odešel na rok z monas-
týru na skále**

Na skále na malém ostrově v Egejském moři byl velký monastýr svatého Spiridona, v němž byl igumenem otec archimandrita Jakub. Jednou jej metropolita povolal, aby se celý rok staral o farnost ve městě na pevnině. Když otec Jakub z monastýru odcházel, pomodlil se za svoje spoluobraty a světil monastýr do péče pracovitého otce Nikifora. Řekl mu na rozloučenou: „O monastýr se dobře starej a zveleb jej. Dbej, aby zde mniši nezaháleli, a vylepši s jejich pomocí, co uznáš za vhodné“. Otec archimandrita si v mysli zachoval obraz monastýru, jak jej zanechal. Když se po roce vracel, již z lodě uviděl, že si jeho slova vzal otec Nikifor k srdci a že se nejméně 10 věcí změnilo. Které to jsou?

Křížovka: Začíná život křesťana

1	2	3	4	5

1. Palmový ořech
2. Podzemní část rostlin
3. Hvězda nad Betlémem
4. Kostra se skládá z...
5. Velká nádoba na vaření

Nápověda: Všechna slova začínají na písmeno K

OBĚTOVÁNÍ PÁNĚ, IKONA K VYBARVENÍ

HLAS PRAVOSLAVÍ

Děkujeme všem čtenářům, kteří podpořili vydávání našeho časopisu modlitbou a finančním darem. Děkujeme také všem příspěvatelům, kteří nám do redakce Hlasu pravoslavi zasílali svoje příspěvky, zprávy a názory. Děkujeme také všem těm, kdo podpořili finančně nebo zasláním příspěvků chod internetového portálu www.hlaspravoslavi.cz.

Dovolujeme si touto cestou vyzvat všechny naše objednatelé a předplatitele, aby si časopis Hlas pravoslavi objednali a předplatili také na rok 2011. Všechny ostatní, kdo si Hlas pravoslavi kupují v chrámech nebo na jiných místech, vyzýváme, aby se předplatili na rok 2011 stali.

Kromě předplatitelů a odběratelů velmi uvítáme finanční dary, které nám umožní časopis vydávat a distribuovat pravidelně a umožní nám průběžně zachovat a časem zlepšovat jeho kvalitu.

Účet Hlasu pravoslavi:
RAIFFEISENBANK, A.S.
5011103614/5500

Pro převod ze zahraničí:
IBAN CZ28550000005011103614

**ZA VŠECHNY VAŠE PŘÍSPĚVKY
I DARY VÁM DĚKUJEME**

**OBJEDNEJTE SI HLAS PRAVOSLAVÍ
NA CELÝ ROK**

Objednat Hlas pravoslavi na celý rok si však můžete nejenom na přelomu roku, ale kdykoliv za: 288 Kč + 86 Kč poštovné = celkem 374 Kč

Distribuce a objednávky:
Dupress, Podolská 110, 147 00 Praha 4
dupress@seznam.cz
tel.: 241 433 396
mobil: 721 407 486

Vydává Pravoslavná církev v českých zemích s požehnáním +Kryštofa arcibiskupa pražského a metropolitů českých zemí a Slovenska

Číslo 02/2011 ročník LXVI

Šárcecká 38, 160 00 Praha 6 - Dejvice
P. O. BOX 655, CZ-111 21 Praha 1

Registrace

MK CR E 248

Odpovědný redaktor

Mgr. Roman Juriga, romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz
tel. 776394637

Editoři

J. V. arcibiskup olomoucko-brněnský Simeon
Jerej David Dudáš

Redakce

Osvěta a pravoslavná duchovnost:

ThDr. Jakub Jiří Jukl, Mgr. Eva Šuvarská, jerej Mgr. Jan Týmal
Pravoslavná mládež: Ivo Vrobel

Správce portálu hlaspravoslavi.cz

Dalibor Jan Koč, e-mail: redaktor@hlaspravoslavi.cz,
www.hlaspravoslavi.cz

Jazyková úprava

PhDr. Marta Koutová

Grafika

Zuzana Pepelová, Virtue s.r.o., www.virtue.sk

Adresa pro zaslání příspěvků:

Roman Juriga, Vilémov 70, 783 23 Vilémov u Litavle
romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz, Fax: 585349005

Redakce si vyhrazuje právo na případné úpravy či krácení zasláních příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracují. Autorské články, překlady a fotografie jsou darem ctivci a autoři si ne-nárokuje autorský honorář ve smyslu Autorského zákona. Otiřené materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce nebo autora.

Foto na první straně obálky: Vánoční betléma 7. 1. 2011, Praha

MÍSTA HODNÁ PAMĚTI - CHRÁM SV. KLIMENTA NA LEVÉM HRADCI

Základy původní rotundy z 9. stol

Chrám sv. Klimenta na Levém Hradci se nachází na území města Roztoky, konkrétně v části zvané Žalov. Jedná se zřejmě o první křesťanský chrám v Čechách, založený prvním historicky doloženým přemyslovským knížetem Bořivojem v osmdesátých letech 9. století. Zaujímá významné místo v počátcích vytváření českého státu. Z původního chrámu z Bořivojovy doby se zachovaly pouze základy rotundy pod podlahou dnešního kostela. Kostel byl v gotické a renesanční době několikrát rozšiřován a upravován. V posledním desetiletí zde byly restaurovány vzácné fresky z konce 14. století. Hradiště Levý Hradec leží na plošině vysokého ostrohu nad ústím žalovského potoka do Vltavy asi 10 km severně od dnešní Prahy. Místo bylo téměř nepřetržitě osídleno od 6. tisíciletí př. n. l. Slované se zde usadili na přelomu 8. a 9. století. Opevněné hradiště, které zde postavili, se o něco později stalo dočasným centrem českého státu.

71

VÁNOČNÍ BESÍDKA V BRNĚ 7. LEDNA 2011

